

UCHWAŁA Nr LI/433/13
RADY GMINY PILCHOWICE
z dnia 19 grudnia 2013 r.

w sprawie: przyjęcia do realizacji Strategii „Gmina Pilchowice 2020”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późniejszymi zmianami)

RADA GMINY PILCHOWICE

u c h w a ł a :

§ 1

Przyjęcie do realizacji strategii rozwoju Gminy Pilchowice pn. Strategia „Gmina Pilchowice 2020”, stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pilchowice.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4

Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Pilchowice.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY PILCHOWICE

Andrzej Ogórek

STRATEGIA „GMINA PILCHOWICE 2020”

Pilchowice, grudzień 2013 r.

Strategia Gminy Pilchowice

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	3
II. WIZJA.....	6
III. DIAGNOZA GMINY.....	7
IV. ANALIZA SWOT.....	70
V. CELE STRATEGICZNE.....	73
VI. ZARZĄDZANIE STRATEGICZNE.....	77
ZAŁĄCZNIK NR 1	81
ZAŁĄCZNIK NR 2	82
ZAŁĄCZNIK NR 3	83

Strategia Gminy Pilchowice

I. WPROWADZENIE

1. WSTĘP

Strategia rozwoju gminy jest podstawowym dokumentem planującym i organizującym przyszłość strategiczną gminy. Stanowi fundament do twórczego myślenia o pożądanym rozwoju gminy. Jest również dokumentem praktycznym, ponieważ odzwierciedla oczekiwania i postulaty różnych środowisk i grup społecznych na terenie gminy. Stąd jego głównymi zadaniami są:

- zwiększanie poziomu zadowolenia mieszkańców z warunków życia w gminie;
- zmienianie gminy w kierunku unowocześniania, zwiększenia atrakcyjności, ale również zachowania i promowania jej walorów przyrodniczych, kulturowych i historycznych;
- poprawa konkurencyjności i atrakcyjności gminy w przestrzeni lokalnej;
- poszerzanie i urozmaicanie przestrzeni dla działalności i rozwoju jej mieszkańców;
- rozwijania solidarności społecznej i budowania trwałych więzi społecznych, w tym międzypokoleniowych;
- zwiększanie świadomości wśród mieszkańców o współodpowiedzialności za procesy zmian zachodzące w gminie, także w aspekcie ekologicznym;
- otwartość na nowe możliwości pojawiające się w otoczeniu mikro- i makroekonomicznym, w tym gotowość na absorpcję środków zewnętrznych.

Punktem odniesienia dla prac nad nową strategią rozwoju gminy Pilchowice, zainicjowanej przez Wójta Gminy Pilchowice oraz Radę Gminy, było zakończenie realizacji i wdrażania planowania strategicznego Gminy określonego na lata 2001-2010. W tej sytuacji na wniosek Wójta Gminy Rada Gminy podjęła uchwałę nr XXV/207/12 z dnia 12 czerwca 2012 r. o rozpoczęciu prac nad nowym komplementarnym dokumentem strategicznym Strategia „Gmina Pilchowice 2020”. W ramach prac nad dokumentem strategiczno-planistycznym powołano Zespół projektowy ds. opracowania Strategii „Gmina Pilchowice 2020” (zarządzenie nr 0050.65.2012 z dnia 18 czerwca 2012 r., zmiana zarządzeniem nr 0050.77.2012 z dnia 17 lipca 2012 r. oraz zarządzeniem nr 0050.22.2013 z dnia 25 lutego 2013 r.), w skład którego weszli pracownicy Urzędu Gminy w Pilchowicach oraz radni Rady Gminy Pilchowice.

Założeniem przy budowaniu koncepcji funkcjonowania i pracy ww. Zespołu było połączenie biurokratycznych sił i potencjału urzędu gminy z wiedzą, doświadczeniem radnych gminy oraz ich wsłuchiwanie się – ze względu na ich mandat przedstawicielski – w społeczne problemy, potrzeby i oczekiwania mieszkańców gminy.

Strategia Gminy Pilchowice

Asumptem do działań na rzecz nowej perspektywy strategicznej dla gminy były:

- postulaty i oczekiwania różnych środowisk gminnych na rzecz wieloaspektowych zmian prorozwojowych gminy;
- nowe programowanie środków unijnych na lata 2014-2020 z możliwością pozyskania znacznych środków finansowych na rozwój gminy;
- możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, w tym przede wszystkim krajowych, w ramach projektów rządowych oraz projektów w zakresie ochrony środowiska realizowanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Przy budowie koncepcyjnej strategii gminy, Zespół projektowy ds. opracowania strategii podjął próbę analizy stanu obecnego gminy, ale również odpowiedzi na pytania dotyczące niezbędnych oraz oczekiwanych zmian w gminie, tj.:

- jakie są najważniejsze atuty gminy?
- jaka jest aktualna pozycja gminy w powiecie?
- jakie procesy zachodzą w gminie, jak i w jej otoczeniu przez ostatnie lata?
- czego oczekują mieszkańcy gminy w zakresie rozwoju gminy oraz warunków życia w gminie?
- jaka wizja rozwoju Pilchowic spowoduje, że nastąpi ścisła konsolidacja społeczna w gminie prowadząca do decyzji o pozostaniu mieszkańców w gminie oraz realizacji planów życiowych i zawodowych w gminie?
- jakie czynniki zdynamizują rozwój gminy oraz spowodują, że Pilchowice staną się środowiskiem przyjaznym dla działalności społecznej i gospodarczej nie tylko jej mieszkańców, ale również podmiotów z jej zewnętrznego otoczenia?
- W jakich kierunkach i w jaki sposób Pilchowice powinny kooperować ze swoim otoczeniem?
- W jakim kierunku powinna się gmina rozwijać w wyznaczonym horyzoncie czasowym aby zrealizować założoną wizję, w których punktach kontynuować dotychczasowy model rozwoju, a gdzie wprowadzić zmiany i innowacje?

2. Partnerstwo w tworzeniu, realizacji i nowelizacji strategii gminnej

Strategia rozwoju gminy jest nie tylko zmaterializowanym planem koncepcyjnym rozwoju Pilchowic, ale stanowi również element szerszego rozumienia rozwoju lokalnego, w którym partycypacja społeczna jest wyrazem prawdziwej komunikacji społecznej pomiędzy władzami samorządowymi a społecznością lokalną. Sukces w realizacji strategicznych założeń zależy

Strategia Gminy Pilchowice

nie tylko od determinacji władz samorządowych w realizacji celów strategicznych, ale również zaangażowania społeczności lokalnej w budowanie i rozwój swojej gminy. Ze względu na ograniczone możliwości prawne, finansowe oraz organizacyjne samorządu terytorialnego istotne jest, aby społeczność lokalna czynnie uczestniczyła nie tylko w realizacji założeń strategicznych, ale również przyczyniała się do adaptacji tych działań na wszystkich płaszczyznach rozwoju lokalnego, ich aktualizacji oraz korygowania. Choć strategia rozwoju gminy Pilchowice nie jest dokumentem o holistycznym objęciu wszystkich sfer życia gminy przez władze samorządowe, to jednak tworzy podstawy do działania władz samorządowych zmierzających do rozwiązywania problemów jej mieszkańców oraz stwarzania warunków i perspektyw dla ich rozwoju i poprawy warunków życia w gminie. Aby proces realizacji strategii przebiegał względnie prawidłowo musi być prowadzony zarówno ze strony administracji gminnej, jak i społeczności lokalnej.

Na etapie tworzenia strategii jako dokumentu członkowie Zespołu projektowego ds. opracowania strategii realizowali swoje zadania w ramach grup konsultacyjnych, których zadaniem było przeprowadzenie wywiadu i konsultacji społecznych w obszarach: gospodarki, edukacji, sportu, kultury, turystyki i rekreacji oraz spraw społecznych. Jednocześnie, w ramach konsultacji społecznych, przez cały okres tworzenia dokumentu strategicznego w BIP UG Pilchowice udostępniona była ankieta dla mieszkańców gminy nt. najważniejszych kwestii, które wymagają podjęcia w ramach działań strategicznych w Gminie Pilchowice.

Dokument, jakim jest strategia, stanowi podstawę, punkt wyjścia, do opracowania różnego rodzaju dokumentów planistycznych, które zawierają stale aktualizowane plany finansowe, a także podstawę do opracowania polityki przestrzennej gminy. Pilchowice mają być Gminą atrakcyjną dla inwestorów oraz bezpieczną i przyjazną mieszkańcom, Gminą rozwijającą się gospodarczo w harmonii ze środowiskiem naturalnym.

Strategia Gminy Pilchowice

II. WIZJA

Pilchowice w 2020 r. to gmina:

GOSPODARKA

1. Wykorzystującą oraz promującą gospodarczo, infrastrukturalnie swoją bliskość miejskich aglomeracji, w celu przyciągania inwestycji oraz rozwijania kooperacji samorządowej i gospodarczej.
2. Wykorzystującą ekologiczne źródła energii.
3. Rozwijającą się gospodarczo, tj. stwarzającą warunki dla nowych inwestorów zewnętrznych, dbającą o warunki funkcjonowania oraz rozwoju przedsiębiorców działających na jej terenie.

TURYSTYKA I REKREACJA

4. Posiadającą bogatą ofertę spędzania wolnego czasu dla mieszkańców gminy oraz mieszkańców sąsiednich miejscowości.
5. Wyróżniająca się estetyką przestrzenną, tj. posiadającą funkcjonalnie zagospodarowaną przestrzeń publiczną, dbającą o ład, zieleni i zabytki architektoniczne i wykorzystującą swoje walory krajobrazowe dla rozwoju turystyki weekendowej.
6. Promująca i dbająca o wizerunek.
7. Łącząca nowoczesność z tradycją, otwarta, ekologiczna, przyjazna i bezpieczna.

CZYNNIK SPOŁECZNY

8. Wzmacniająca więzi społeczne, w tym międzypokoleniowe.
9. Zapewniająca usługi społeczne na wysokim poziomie podnoszące standard jakości życia mieszkańców.

III. DIAGNOZA

1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

1.1. Podstawowe dane

Gmina Pilchowice leży w południowo-zachodniej części województwa śląskiego. W obecnym kształcie administracyjnym istnieje od 1977 roku (w 2001 r. z Gminy Pilchowice została wyłączona wieś Ochojec), a od 1999 r. należy do ziemskiego powiatu gliwickiego. Jest to obszar bardzo korzystnie położony, blisko dużych aglomeracji miejskich. Pilchowice znajdują się w bardzo korzystnym obszarze funkcjonalnym, z dobrymi połączeniami komunikacyjnymi. Bliskość dużych aglomeracji śląskich powoduje, że większość mieszkańców gminy pracuje poza jej terytorium, co ma wpływ na charakter społeczno-gospodarczy gminy.

Sąsiaduje:

- od północnego-wschodu z miastem Gliwice (miasto na prawach powiatu)
- od wschodu z miastem Knurów (należącym do powiatu gliwickiego)
- od południa z miastem Rybnik oraz gminą Czerwionka-Leszczyny (należące do powiatu rybnickiego)
- od zachodu z gminą Kuźnia Raciborska (należąca do powiatu raciborskiego)
- od północy z gminą Sośnicowice (należąca do powiatu gliwickiego).

Ważnymi atutami Gminy są: położona w pobliżu Specjalna Strefa Ekonomiczna (Gliwice) i dobre połączenia komunikacyjne (bliskość skrzyżowań autostrad A1, A4). Gmina znajduje się w odległości 40 km od Katowic.

Gmina dysponuje dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną i siecią drożną. Jednocześnie znaczną jej część stanowią tereny atrakcyjne pod względem rekreacyjno-turystycznym. Sąsiedztwo dużych ośrodków administracyjnych, stwarza szanse uczynienia z gminy Pilchowice atrakcyjnego miejsca dla aglomeracji górnośląskiej.

1.2. Struktura wykorzystania powierzchni gminy

Użytkowanie terenów w Gminie Pilchowice przedstawia się następująco:

Strategia Gminy Pilchowice

<i>Lp.</i>	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Powierzchnia w ha</i>	<i>Udział procentowy w całości Gminy</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1.	Ogólna powierzchnia Gminy Pilchowice	6995	100
2.	Użytki rolne w tym:	6214	88,83
2.1	Grunty rolne	3116	44,55
2.2	Łąki	539	7,70
2.3	Pastwiska	285	4,07
2.4	Sady	31	0,44
2.5	Lasy i grunty leśne	2243	32,07
3.	Inne: grunty zadrzewione i zakrzewione, tereny mieszkaniowe, tereny przemysłowe, inne tereny zabudowane zurbanizowane, tereny niezabudowane, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, użytki kopalne, tereny różne, nieużytki, tereny komunikacyjne (drogi, koleje, inne komunikacyjne), wody śródlądowe płynące, wody śródlądowe stojące, rowy	781	11,17

Dane na dzień 26.07.2012 r. wg stanu ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Gliwicach.

Prawie 45% powierzchni gminy zajmują grunty rolne a prawie 33% zajmują lasy oraz grunty leśne.

Większa część powierzchni gminy położona jest na wierzchołku Wysoczyzny Wilczy - między dolinami rzek Bierawki i Rudy, natomiast wieś Żernica położona jest w Kotlinie Kozielskiej, w dziale Żernickim.

Tereny gminy leżą w dorzeczu Odry. Przez trzy sołectwa (Leboszowice, Nieborowice, Pilchowice) przepływa rzeka Bierawka. Inne miejscowości przecinają mniejsze potoki: Ślinica, zwana potokiem Żernickim, Potok Wilcza, czy Wierzbnik w Stanicy.

Strategia Gminy Pilchowice

Południowa i południowo-zachodnia część gminy położona jest w granicach Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”.

Pod względem wielkości Gmina Pilchowice plasuje się w powiecie na 5 miejscu.

Pod względem struktury wykorzystywania powierzchni gmina ma charakter rolniczo-leśny.

2. POWIERZCHNIA

Gmina zajmuje powierzchnię 69,95 km². Od 1 stycznia 2001 r. gminę tworzy siedem sołectw: Kuźnia Nieborowska, Leboszowice, Nieborowice, Pilchowice, Stanica, Wilcza, Żernica.

Powierzchnia sołectw (31.12.2012 r.):

Lp.	Nazwa sołectwa	Powierzchnia (km ²)
1.	Kuźnia Nieborowska	2,6
2.	Leboszowice	6,2
3.	Nieborowice	5,6
4.	Pilchowice	17,5
5.	Stanica	13,1
6.	Wilcza	14,7
7.	Żernica	10,2

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

3. LUDNOŚĆ

3.1. Dane demograficzne

Średnia gęstość zaludnienia na terenie gminy wynosi 161 osób na km². Dla porównania gęstość zaludnienia innych gmin wiejskich powiatu gliwickiego przedstawia się następująco:

Powierzchnia, liczba mieszkańców i gęstość zaludnienia gminy Pilchowice na tle gmin wiejskich powiatu gliwickiego oraz wybranych gmin ościennych (dane na 31.12.2012 r.):

Gmina	Powierzchnia (km ²)	Ludność (w tys.)	Gęstość zaludnienia osoba/km ²
Gierałtowice	38,06	11.328	298
Rudziniec	159	10.590	67
Pilchowice	70	11.250	161
Wielowieś	116	5.922	51

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

Strategia Gminy Pilchowice

Na koniec 2012 r. ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 68,03% całej populacji mieszkańców Gminy, ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 15,22%, a w wieku poprodukcyjnym - 16,76%.

W porównaniu z sytuacją w powiecie gliwickim, ale również w całym województwie śląskim (co obrazuje poniższa tabela), należy stwierdzić, że społeczność pilchowicka:

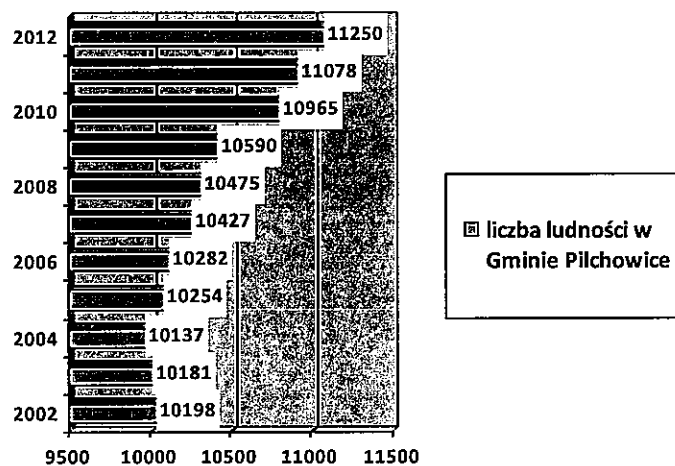
- jest stosunkowo młoda;
- starzeje się wolniej niż ogół ludności w powiecie i województwie;
- posiada większy potencjał ludności w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do powiatu czy też województwa.

Dane na 31.12.2012 r.	Ludność w wieku przedprodukcyjnym w %	Ludność w wieku produkcyjnym w %	Ludność w wieku poprodukcyjnym w %
Pilchowice	15,22	68,03	16,76
Powiat Gliwicki	14,46	68,09	17,45
Województwo śląskie	13,95	67,35	18,70

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

Zmiany w liczbie mieszkańców (wg. faktycznego zamieszkania) w latach 2002-2012 w gminach wiejskich powiatu gliwickiego przedstawiają poniższe wykresy:

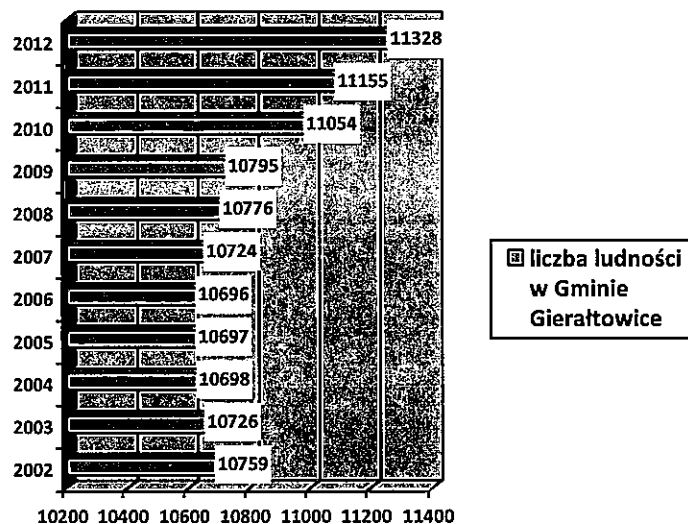
Gmina Pilchowice

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

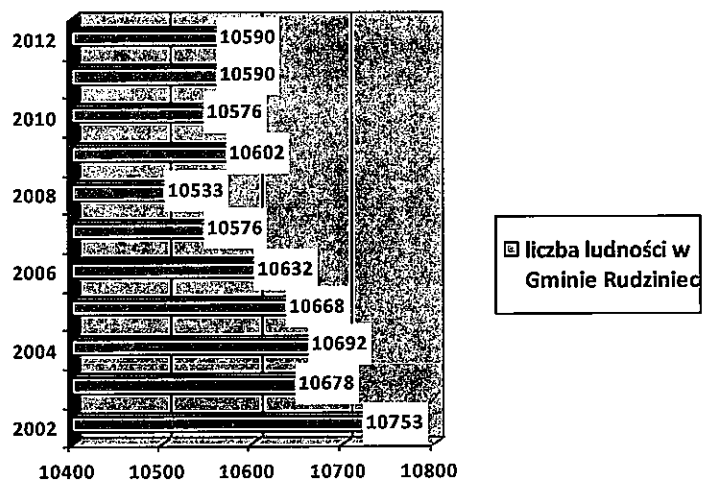
Strategia Gminy Pilchowice

Gieraltowice

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

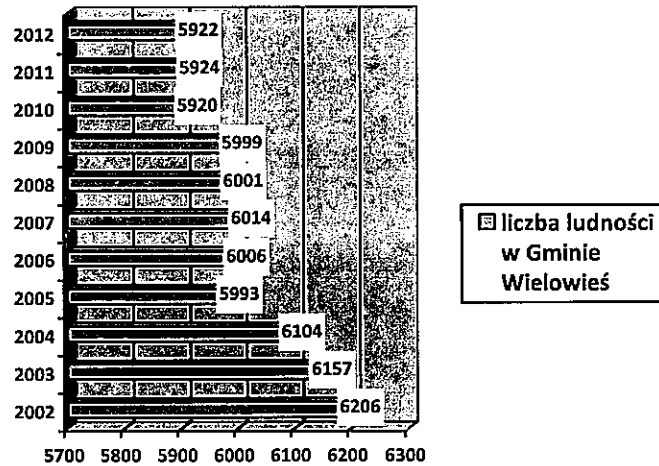
Rudziniec

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

Strategia Gminy Pilchowice

Wielowieś

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

Z powyższych wykresów wynika, że od 2002 r. – z pewnymi przerwami – liczba ludności wzrosła w gminach: Pilchowice oraz Gierałtowice. Natomiast w gminach: Rudziniec i Wielowieś liczba mieszkańców pomiędzy rokiem 2002 a 2010 zmalała. Od 2011 r. zauważalna jest stagnacja.

Zauważalny wzrost liczby mieszkańców spowodowany jest głównie:

- osiedlaniem się na terenie Gminy Pilchowice nowych mieszkańców. Potwierdza to utrzymujące się w Gminie dodatnie saldo migracji wewnętrznej;

Saldo migracji wewnętrznej w Gminie Pilchowice przedstawia poniższa tabela:

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Saldo migracji wewnętrznej (liczba osób)	107	64	60	117	79	196	113	129	139	134

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

- dodatnim, aczkolwiek niewielkim, przyrostem naturalnym, co obrazuje poniższa tabela.

Wskaźnik przyrostu naturalnego mieszkańców gmin wiejskich w powiecie gliwickim oraz w województwie śląskim:

Strategia Gminy Pilchowice

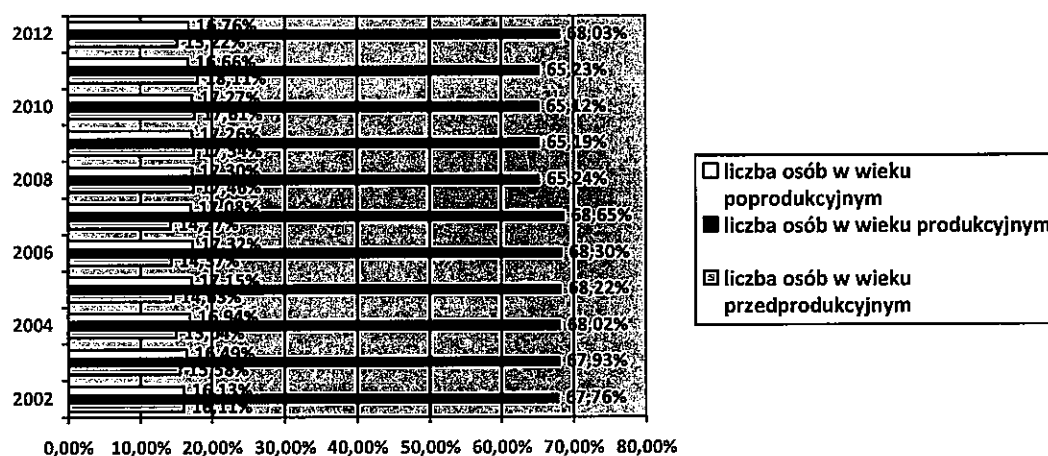
Rok	Gmina Pilchowice	Gmina Gierałtowice	Gmina Rudziniec	Gmina Wielowieś	Województwo śląskie
2002	-16	-27	-26	-28	-5434
2003	-12	-47	-41	-13	-6419
2004	-6	-44	5	-35	-5457
2005	1	-11	-47	-37	-5552
2006	-19	-24	-48	-9	-3878
2007	-20	-4	-26	-5	-3878
2008	-15	-14	3	-27	-1022
2009	-3	-34	-14	-15	-713
2010	5	-18	-4	-18	95
2011	5	-4	-17	-7	-2906

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

Gmina Pilchowice wyróżnia się wśród gmin wiejskich powiatu gliwickiego dodatnim wskaźnikiem przyrostu naturalnego, który nastąpił w latach 2010-2011. Jest to również symptomatyczne na tle wyników w całym województwie śląskim.

Liczba osób w wieku produkcyjnym w gminie utrzymuje się na stałym, wznoszącym się poziomie, jednakże równocześnie systematycznie rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

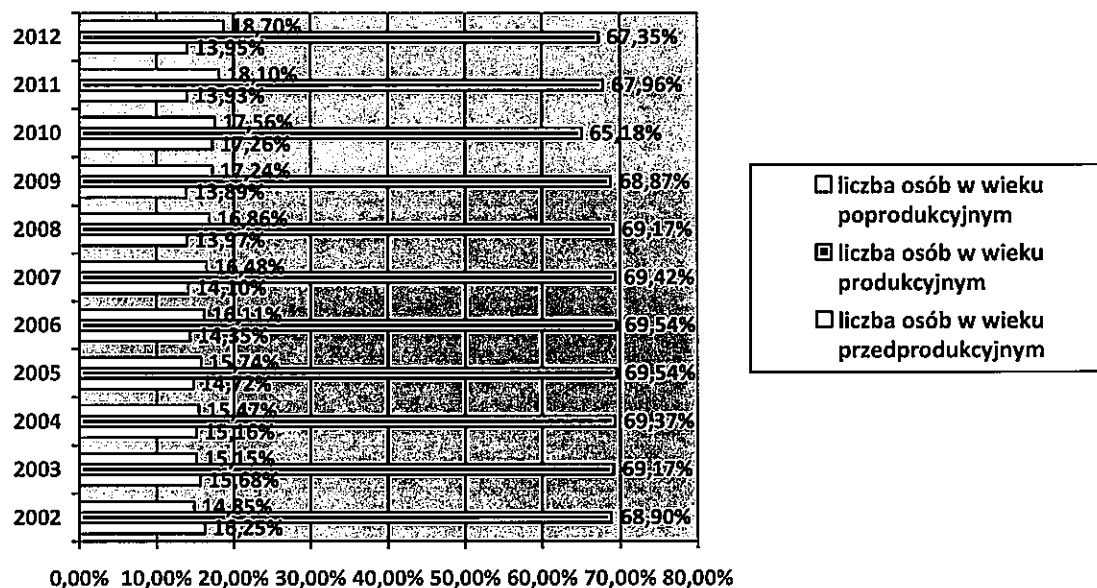
Dynamika ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Pilchowice w latach 2002-2012:

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

Strategia Gminy Pilchowice

Powyższe dane Gminy Pilchowice – w zakresie ludności w wieku produkcyjnym – są bardzo korzystne na tle całego województwa śląskiego (poniżej):

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

3.2. Pracujący i bezrobotni

Stopa bezrobocia (%)¹ w gminach wiejskich w powiecie gliwickim na tle sytuacji w powiecie gliwickim oraz województwie śląskim:

Rok	Gmina Pilchowice	Gmina Gierałtowice	Gmina Rudziniec	Gmina Wielowieś	Województwo śląskie	Powiat Gliwicki
2007	2,8	2,7	3,5	3,1	9,2	8,5
2008	1,8	1,6	2,9	2,4	6,9	6,3
2009	2,8	2,4	3,7	3,4	9,4	8,8
2010	3,5	2,6	4,1	4,3	10,0	9,5
2011	3,4	3,1	4,1	4,1	10,2	9,4
2012	4,1	3,1	4,5	4,4	11,1	10,5

Źródło: dane PUP w Gliwicach

¹ Stopa bezrobocia dla wskazanych w tabeli gmin wiejskich w powiecie gliwickim została policzona w następujący sposób: udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

Strategia Gminy Pilchowice

Pomimo postępującego wzrostu bezrobocia w Gminie Pilchowice – podobnie jak w pozostałych gminach wiejskich powiatu gliwickiego – należy stwierdzić, że bezrobocie jest na niskim poziomie, a na tle powiatu gliwickiego oraz województwa śląskiego prezentuje się pozytywnie. Jednocześnie należy podkreślić, że – po krótkim okresie załamania w 2010 r. – stale wzrasta liczba osób pracujących w Gminie Pilchowice.

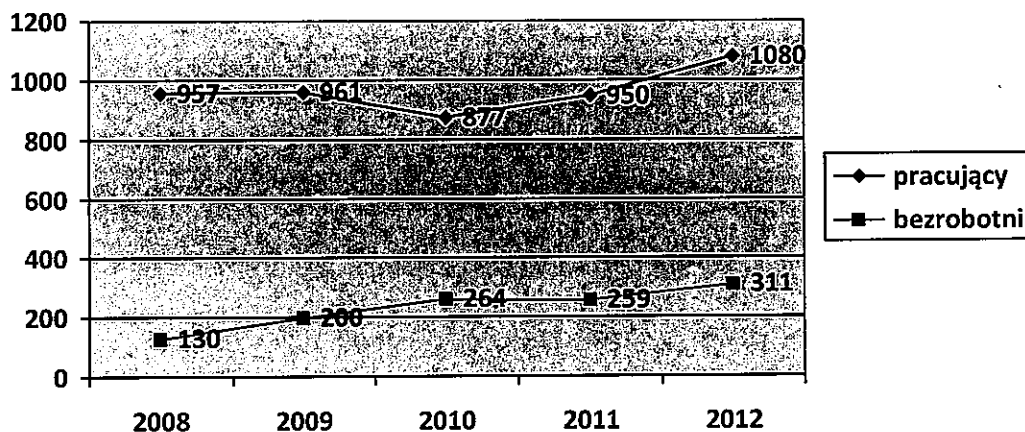
Bezrobocie w Gminie Pilchowice dotyka przede wszystkim kobiety, które stanowią ponad 50% osób bezrobotnych:

Gmina Pilchowice	Bezrobotni - ogółem	Kobiety	Udział %
2007	199	139	69,8
2008	130	84	64,6
2009	200	118	59
2010	264	145	54,9
2011	259	154	59,5
2012	311	181	58,2

Istotniejszym problemem są dwie postępujące tendencje:

- niekorzystna tendencja wskazująca, że na 7653 osób (na 31.12.2012 r.) w wieku produkcyjnym w gminie tylko niewiele ponad 1000 osób jest czynnych zawodowo,
- utrzymująca się tendencja wzrostowa liczby bezrobotnych.

Powyższe tendencje przedstawia poniższy wykres zmiany w zatrudnieniu w Gminie Pilchowice:

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl, dane PUP w Gliwicach

Strategia Gminy Pilchowice

Struktura bezrobocia² według wieku oraz poziomu wykształcenia w Gminie Pilchowice kształtuje się następująco (na 31.12.2012 r.):

wg. wieku	Ogółem %	w tym kobiet %
18-24	24,8	58,4
25-34	31,2	69,1
35-44	17,1	62,3
45-54	17,1	49,1
55-59	8,7	37
60-64	1,1	0
wg. wykształcenia	Ogółem %	w tym kobiet %
wyższe	14,5	77,8
policealne, średnie zawodowe	22,5	67,1
średnie ogólnokształcące	11,6	86,1
zasadnicze zawodowe	28,6	43,8
gimnazjalne i poniżej	22,8	45,1

Źródło: dane PUP w Gliwicach

Dużym problemem Gminy Pilchowice – co pokazuje powyższa tabela – jest bezrobocie wśród młodych ludzi między 18-34 rokiem życia z wykształceniem zawodowym, policealnym, średnim zawodowym, gimnazjalnym i poniżej. Należy również zaznaczyć niepokojące zjawisko bardzo wysokiego bezrobocia wśród kobiet z wykształceniem wyższym oraz średnim.

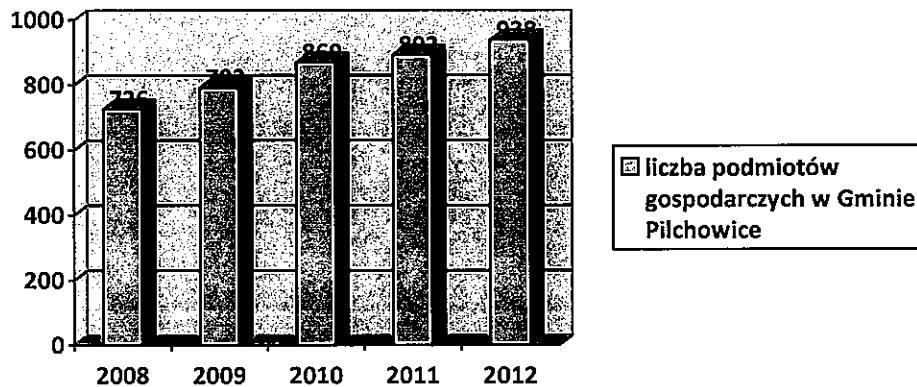
4. GOSPODARKA

4.1. Działalność gospodarcza

Na terenie Gminy Pilchowice zarejestrowanych jest według danych GUS z 2012 r. 938 podmiotów gospodarczych. Liczba tych podmiotów systematycznie rośnie, co pokazuje poniższy wykres:

² Stopa bezrobocia dla wskazanych w tabeli gmin wiejskich w powiecie gliwickim została policzona w następujący sposób: udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

Strategia Gminy Pilchowice

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

Liczba podmiotów prywatnych rośnie w gminie, co przekłada się na wzrost liczby osób pracujących, przy – niestety – rosnącym bezrobociu w gminie.

Przeważająca liczba firm (ponad 97%) funkcjonuje w sektorze prywatnym, są to głównie osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Podmioty według sektorów własnościowych w Gminie Pilchowice w latach 2009-2012 z podziałem na sołectwa (źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl):

Pilchowice

	2009	2010	2011	2012
podmioty gospodarki narodowej ogółem	288	303	300	312
sektor publiczny - ogółem	10	10	10	10
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	6	6	6	6
sektor publiczny - spółki handlowe	1	1	1	1
sektor prywatny - ogółem	278	293	290	302
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	233	243	240	244
sektor prywatny - spółki handlowe	12	14	15	22
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2	2	2	4
sektor prywatny - spółdzielnie	2	2	2	2
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	6	7	6	7

Kuźnia Nieborowska

	2009	2010	2011	2012
podmioty gospodarki narodowej ogółem				

Strategia Gminy Pilchowice

podmioty gospodarki narodowej ogółem	27	29	29	30
sektor publiczny - ogółem	1	1	1	1
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	1	1	1	1
sektor prywatny - ogółem	26	28	28	29
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	18	21	20	20
sektor prywatny - spółki handlowe	5	5	6	7
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1	1	1	1
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	2	1	1	1

Leboszowice

podmioty gospodarki narodowej ogółem	2009	2010	2011	2012
podmioty gospodarki narodowej ogółem	34	36	32	34
sektor prywatny - ogółem	34	36	32	34
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	31	33	29	31
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	1	1	1	1

Nieborowice

podmioty gospodarki narodowej ogółem	2009	2010	2011	2012
podmioty gospodarki narodowej ogółem	65	80	78	86
sektor publiczny - ogółem	2	2	2	2
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	1	1	1	1
sektor prywatny - ogółem	63	78	76	84
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	59	73	68	73
sektor prywatny - spółki handlowe	3	3	6	9
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	0	1	1	1

Stanica

podmioty gospodarki narodowej ogółem	62	79	85	97
sektor publiczny - ogółem	3	3	3	3
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	3	3	3	3
sektor prywatny - ogółem	59	76	82	94
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	49	61	69	81
sektor prywatny - spółki handlowe	3	6	5	5
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0	1	0	0
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	3	3	3	3

Strategia Gminy Pilchowice

Wilcza

	2009	2010	2011	2012
podmioty gospodarki narodowej ogółem				
podmioty gospodarki narodowej ogółem	127	137	152	155
sektor publiczny - ogółem	3	3	3	3
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	3	3	3	3
sektor prywatny - ogółem	124	134	149	152
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	101	111	124	127
sektor prywatny - spółki handlowe	4	5	7	7
sektor prywatny - spółdzielnie	1	1	1	1
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	3	3	3	3

Żernica

	2009	2010	2011	2012
podmioty gospodarki narodowej ogółem				
podmioty gospodarki narodowej ogółem	189	205	216	224
sektor publiczny - ogółem	4	4	4	4
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	4	4	4	4
sektor prywatny - ogółem	185	201	212	220
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	156	170	179	186
sektor prywatny - spółki handlowe	9	10	10	11
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1	2	2	2
sektor prywatny - spółdzielnie	1	1	1	1
sektor prywatny - fundacje	0	1	1	1
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	2	2	2	2

Większość podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie prowadzi nieuciążliwą działalność handlowo-usługową.

Największy udział stanowi działalność gospodarcza w sferze, tzw. pozostałej działalności, tj. szeroko rozumianych usług (handel hurtowy i detaliczny, obrót nieruchomościami). Drugą ważną działalnością w gminie jest przemysł i budownictwo, tj. głównie przetwórstwo przemysłowe oraz budownictwo.

Struktura działalności w sektorze prywatnym w Gminie Pilchowice w latach 2009-2012:

PILCHOWICE				
LATA	2009	2010	2011	2012

Strategia Gminy Pilchowice

ogółem	288	303	300	312
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4	4	4	4
przemysł i budownictwo	87	94	92	88
pozostała działalność	197	205	204	220
KUŹNIA NIEBOROWSKA				
LATA	2009	2010	2011	2012
ogółem	27	29	29	30
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2	1	1	1
przemysł i budownictwo	6	6	6	6
pozostała działalność	19	22	22	23
LEBOSZOWICE				
LATA	2009	2010	2011	2012
ogółem	34	36	32	34
przemysł i budownictwo	12	13	10	9
pozostała działalność	22	23	22	25
NIEBOROWICE				
LATA	2009	2010	2011	2012
ogółem	65	80	78	86
przemysł i budownictwo	17	19	17	18
pozostała działalność	48	61	61	68
STANICA				
LATA	2009	2010	2011	2012
ogółem	62	79	85	97
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3	3	4	4
przemysł i budownictwo	22	33	33	36

Strategia Gminy Pilchowice

pozostała działalność	37	43	48	57
WILCZA				
LATA	2009	2010	2011	2012
ogółem	127	137	152	155
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4	4	4	4
przemysł i budownictwo	29	30	35	39
pozostała działalność	94	103	113	112
ŻERNICA				
LATA	2009	2010	2011	2012
ogółem	189	205	216	224
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1	3	2	1
przemysł i budownictwo	38	43	41	43
pozostała działalność	150	159	173	180

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

Struktura zatrudnienia (liczby zatrudnionych) w podmiotach gospodarczych według sołectw:

PILCHOWICE				
LATA	2009	2010	2011	2012
OGÓŁEM	288	303	300	312
0-9	264	281	278	295
10-49	22	20	20	15
50-249	2	2	2	2
KUŹNIA NIEBOROWSKA				
LATA	2009	2010	2011	2012

Strategia Gminy Pilchowice

OGÓLEM	27	29	29	30
0-9	24	26	26	27
10-49	3	3	3	3
50-249	-	-	-	-
LEBOSZOWICE				
LATA	2009	2010	2011	2012
OGÓLEM	34	36	32	34
0-9	32	32	28	30
10-49	2	4	4	4
50-249	-	-	-	-
NIEBOROWICE				
LATA	2009	2010	2011	2012
OGÓLEM	65	80	78	86
0-9	61	76	74	80
10-49	4	4	4	6
50-249	-	-	-	-
STANICA				
LATA	2009	2010	2011	2012
OGÓLEM	62	79	85	97
0-9	58	75	82	94
10-49	4	4	3	3
50-249	-	-	-	-
WILCZA				
LATA	2009	2010	2011	2012

Strategia Gminy Pilchowice

OGÓŁEM	127	137	152	155
0-9	117	128	141	144
10-49	10	9	11	11
50-249	-	-	-	-
ZERNICA				
LATA	2009	2010	2011	2012
OGÓŁEM	189	205	216	224
0-9	181	197	208	216
10-49	7	8	8	8
50-249	1	0	0	0

Źródło: dane GUS: www.stat.gov.pl

Oceniając funkcjonowanie w Gminie Pilchowice podmiotów gospodarczych pod kątem liczby osób zatrudnionych w tych podmiotach należy zwrócić uwagę na następujące prawidłowości:

- w gminie przeważają podmioty gospodarcze małe lub średnie zatrudniające nie więcej niż 49 osób;
- pomimo istniejących trudności na rynku gospodarczym liczba podmiotów gospodarczych w gminie rośnie, co przekłada się na wzrost liczby zatrudnionych.

4.2. Górnictwo

Powierzchnia Gminy obejmuje swym zasięgiem obszar górniczy kopalni węgla kamiennego. Jest to KWK „Knurów-Szczygłowice”. Południowo – wschodnia część Gminy sołectwo Wilcza leżące w zasięgu oddziaływania kopalni „Knurów-Szczygłowice” jest najbardziej narażone na szkody górnicze. Występują tam deformacje terenu, co ma wpływ na podtapianie gruntów rolnych i szkody w budynkach kubaturowych. Występujące odkształcenia klasyfikowane są w kategorii szkód górniczych od I do IV. Kopalnia została zobligowana do usuwania szkód górniczych i w ramach realizacji tych zadań została zbudowana przepompownia wypompowująca wodę z terenów rolnych osiadających i zalewanych.

Strategia Gminy Pilchowice

W wyniku planowej dalszej eksploatacji górniczej na terenie sołectwa Wilcza planowane są kolejne szkody górnicze i osiadania terenu zagrażające budynkom i gruntom. W Gminie zlokalizowane jest również składowisko odpadów pogórnich Leboszowice – Smolnica użytkowane przez KWK „Knurów-Szczygłowice”. Monitoring składowiska prowadzony jest przez Gminę Sośnicowice.

4.3. Rolnictwo

Większość użytków rolnych jest własnością rolników indywidualnych, pozostałe są we władaniu rolniczej spółdzielni produkcyjnej i Agencji Nieruchomości Rolnych. W Gminie Pilchowice przeważają gospodarstwa rolne do 1 hektara (65,45%). Tylko 35,78% gospodarstw rolnych prowadzi działalność rolniczą.

Struktura gospodarstw rolnych wg. prowadzonej działalności rolniczej:

	Jednostka miary	2010
Liczba gospodarstw ogółem		
ogółem	-	819
Liczba gospodarstw prowadzących działalność rolniczą		
ogółem	-	293

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

Strukturę gospodarstw rolnych w Gminie Pilchowice wg. wielkości gospodarstw:

	Jednostka miary	2010
Gospodarstwa rolne		
ogółem	%	100
do 1 ha łącznie	%	65,45
1 - 5 ha	%	23,81
5 ha i więcej	%	10,74

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

Strukturę gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą w Gminie Pilchowice wg. wielkości gospodarstw:

	Jednostka miary	2010
Gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą		
ogółem	%	100
do 1 ha łącznie	%	22,9
1 - 5 ha	%	48,5
5 ha i więcej	%	28,6

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

Strategia Gminy Pilchowice

Większość gospodarstw rolnych nie prowadzi zasiewów (tylko 30,32% prowadzi zasiew określonych upraw). W większości gospodarstw rolnych grunty rolne zajmują łąki, pastwiska, lasy i grunty leśne.

Strukturę gospodarstw rolnych wg. grup obszarowych użytków rolnych przedstawiono w poniższej tabeli:

liczba gospodarstw rolnych		
grunty ogółem	-	818
użytki rolne ogółem	-	815
użytki rolne w dobrej kulturze	-	290
pod zasiewami	-	248
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	-	11
uprawy trwałe	-	11
sady ogółem	-	11
ogrody przydomowe	-	8
łąki trwałe	-	196
pastwiska trwałe	-	17
pozostałe użytki rolne	-	553
lasy i grunty leśne	-	94
pozostałe grunty	-	736
powierzchnia		
grunty ogółem	ha	13719,17
użytki rolne ogółem	ha	11583,69
użytki rolne w dobrej kulturze	ha	11332,37
pod zasiewami	ha	10302,04
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	ha	26,64
uprawy trwałe	ha	6,08
sady ogółem	ha	6,08
ogrody przydomowe	ha	1,49
łąki trwałe	ha	973,30
pastwiska trwałe	ha	22,83
pozostałe użytki rolne	ha	251,32
lasy i grunty leśne	ha	100,95
pozostałe grunty	ha	2034,52

Zródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

W przypadku gospodarstw rolnych, które uprawiają ziemię (35,78%) przeważająca liczba gospodarstw uprawia zboża (90,32%).

Strategia Gminy Pilchowice

liczba gospodarstw rolnych		
ogółem	-	248
zboża razem	-	224
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	-	223
ziemniaki	-	82
uprawy przemysłowe	-	21
buraki cukrowe	-	0
rzepak i rzepik razem	-	20
pastewne	-	0
warzywa gruntowe	-	8
powierzchnia		
ogółem	ha	10302,04
zboża razem	ha	9913,03
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ha	9879,84
ziemniaki	ha	65,21
uprawy przemysłowe	ha	200,02
buraki cukrowe	ha	0,00
rzepak i rzepik razem	ha	199,87
pastewne	ha	0,00
warzywa gruntowe	ha	1,67

Zródło: dane GUS: www.stat.gov.pl

Reasumując - najwięcej jest gospodarstw małych do 5 hektarów, wynikiem czego jest poddzierżawianie gruntów przez innych rolników. Ten model użytkowania stwarza bardzo niekorzystny rozłóg gruntów. Jedno gospodarstwo posiada małe działki w kilku miejscach Gminy. Rolnicy posiadają dobre warunki do prowadzenia produkcji roślinnej – przede wszystkim do prowadzenia intensywnej produkcji zbóż wysokogatunkowych i roślin okopowych. Uprawia się zboża, ziemniaki i w niewielkiej ilości rzepak oraz warzywa gruntowe.

W produkcji zwierzęcej dominującym kierunkiem jest produkcja żywca wieprzowego, wołowego oraz mleko. Na terenie Gminy prowadzony jest również fermowy tucz drobiu i produkcja jaj konsumpcyjnych.

Lokalizacja pomiędzy Gminami o znacznym stopniu industrializacji zmusza do szukania alternatywnych w stosunku do typowych działań rolniczych – uprawy roślin i krzewów ozdobnych i zadrzewienia części obszaru. Na terenie Gminy działa jedno gospodarstwo dysponujące stawem rybnym i hodowlą koni.

Ciekawym rozwiązaniem jest również uprawa roślin energetycznych takich jak wierzba wiciowa czy rzepak.

Strategia Gminy Pilchowice

4.4. Komunikacja

4.4.1. Położenie komunikacyjne

Gmina Pilchowice jest korzystnie położona pod względem komunikacyjnym. Przez północny skraj sołectwa Żernica przebiega autostrada A-4, z pobliskim węzłem Bojków. Teren gminy z pn.-wsch. na pd.-zach. przecina droga krajowa nr 78, która krzyżuje się z drogą wojewódzką nr 921, przebiegającą przez gminę ze wsch. na zach. Węzeł komunikacyjny gminy stanowią położone centralnie Pilchowice, w których zbiegają się promieniście drogi lokalne. Równolegle do szosy nr 921 biegnie, nieczynna dziś, linia kolejki wąskotorowej, łączącej pierwotnie Gliwice z Raciborzem. Od kilku lat trwają starania powtórnego uruchomienia kolejki i przywrócenia jej tradycyjnej funkcji lokalnego środka transportu osobowego i towarowego oraz wykorzystania jej w celach turystycznych i promocyjnych całego regionu.

W obrębie Gminy Pilchowice występuje następujący podział własności dróg:

Rodzaj drogi	Liczba kilometrów
gminna	58,76 km
powiatowa	33 km
wojewódzka	11 km
krajowa	12 km

Źródło: Dane z UG Pilchowice

Zarządcą dróg gminnych jest Urząd Gminy Pilchowice. Drogami powiatowymi zarządza Zarząd Dróg Powiatowych z siedzibą w Gliwicach. Drogą wojewódzką zarządza Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach, a drogą krajową i autostradą Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oddział w Gliwicach.

Ponad 55% dróg gminnych posiada powierzchnię asfaltową. Pozostała część stanowią drogi gruntowe lub asfaltowo-gruntowe. Stan nawierzchni dróg asfaltowych w większości przypadków jest niezadowolający.

4.4.2. Komunikacja autobusowa

Gmina Pilchowice posiada połączenie autobusowe z sąsiednimi dużymi miastami aglomeracji śląskiej, tzn.: Gliwicami i Knurówem

- a) z Gliwicami: linia autobusowa nr 59 (trasa: Żernica – Gliwice),
- b) z Knurówem: linia autobusowa nr 236 (trasa: Leboszowice - Knurów).

Prywatny transport pasażerski zapewnia przewóz osób na trasach:

- a) Gliwice – Racibórz, Gliwice – Stanica, Gliwice – Rybnik,
- b) Racibórz – Gliwice przez Pilchowice,

Strategia Gminy Pilchowice

c) Gliwice – Rybnik.

Oprócz powyższych połączeń komunikacyjnych gmina realizuje przewozy wewnątrz gminy w ramach zbiorowego transportu publicznego, których zadaniem jest:

- dowóz uczniów do gminnych szkół;
- dowóz mieszkańców gminy do instytucji użyteczności publicznej;
- dowóz mieszkańców do przystanków (miejsc), z których mogą skorzystać w celu dojazdu do Gliwic lub Knuruwa/Rybnika.

4.5. Infrastruktura techniczna

Korzystanie z infrastruktury technicznej w Gminie Pilchowice i w wiejskich gminach powiatu gliwickiego – analiza porównawcza:

	PILCHOWICE				GIERAŁTOWICE				RUDZINIEC			
	2011	2010	2009	2008	2011	2010	2009	2008	2011	2010	2009	2008
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności												
Z wodociągu	89,1	88,9	88,9	88,9	94,8	94,7	94,7	94,7	92,1	92,0	91,9	91,9
Z kanalizacji	17,4	15,2	14,7	14,4	3,7	3,6	3,6	3,5	1,8	0,9	0,0	0,0
Z gazu	4,7	3,7	3,6	3,6	4,1	3,4	2,0	1,7	1,7	1,0	0,9	0,7

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

	PILCHOWICE				WIELOWIEŚ			
	2011	2010	2009	2008	2011	2010	2009	2008
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności								
Z wodociągu	89,1	88,9	88,9	88,9	95,2	95,1	95,1	95,0
Z kanalizacji	17,4	15,2	14,7	14,4	20,9	20,9	20,9	20,8
Z gazu	4,7	3,7	3,6	3,6	17,3	16,9	16,7	15,5

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

Strategia Gminy Pilchowice

Gmina Pilchowice posiada dobrze rozbudowaną sieć wodociągową oraz słabo rozwiniętą sieć kanalizacyjną (sytuacja gospodarki wodnej i ściekowej została opisana poniżej). Warto odnotować, że zaczyna rozwijać się w gminie sieć gazowa.

W celu rozwoju i modernizacji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej przyjęto do realizacji *Wieloletni Plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Pilchowickiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. w Pilchowicach na lata 2013-2020.*

Plan obejmuje działania modernizacyjne i rozbudowę urządzeń w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, planowane na lata 2013 – 2020. Wszelkie planowane przedsięwzięcia są zgodne z zapisami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowego planu zagospodarowania.

4.5.1. Gospodarka wodociągowa³

Na obszarze Gminy Pilchowice sieć wodociągowa obejmuje swym zasięgiem sześć sołectw. Na terenie Gminy Pilchowice wodociąg zasilany jest ze Stacji Uzdatniania Wody zlokalizowanej w Nieborowicach przy ul. Spacerowej. Długość sieci wodociągowej na dzień 31.12.2012 r. wyniosła 90,2 km i obsługuje 3301 przyłączy. Sieć wodociągowa jest eksploatowana i zarządzana przez Pilchowickie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. z siedzibą w Pilchowicach, którego jedynym udziałowcem (właścicielem) jest Gmina Pilchowice.

Przedsiębiorstwo zajmuje się także eksploatacją studni głębinowych w ilości szt. 4., stacją uzdatniania wody oraz utrzymaniem i eksploatacją sieci wodociągowej. Obecnie prowadzona jest sprzedaż wody do 3218 punktów oraz sprzedaż wody do PWiK Rybnik sp. z o.o. dla miejscowości Rybnik – Ochojec.

Woda dostarczana jest przez PPK Sp. z o.o. dla mieszkańców sołectw: Leboszowice, Nieborowice, Pilchowice, Stanica, Wilcza i Żernica, natomiast dla sołectwa Kuźnia Nieborowska i części sołectwa Nieborowice (ul. Krywałdzka) wodę dostarcza PWiK S.A. w Knurowie.

Decyzją Wojewody Śląskiego Nr SR – I 6811/25/02 z dnia 21 sierpnia 2002 Gmina Pilchowice otrzymała pozwolenie wodno – prawne na eksploatację 4 studni głębinowych

³ Wieloletni Plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Pilchowickiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. w Pilchowicach na lata 2013-2020

Strategia Gminy Pilchowice

o wydajności max. 89 m³/h oraz 1421 m³/dobę. Pozwolenie zostało wydane na czas oznaczony to jest do 21 sierpnia 2015.

Stacja uzdatniania wody w Nieborowicach:

Kontenerowa stacja uzdatniania wody wyposażona jest w:

- zbiornik – klarownik o pojemności roboczej $V = 150 \text{ m}^3$,
- filtry ciśnieniowe żwirowo – piaskowe 8 szt.,
- zbiorniki – dozowniki chloru i sody 4 szt.,
- zbiornik wody uzdatnionej $V = 100 \text{ m}^3$,

Wydajność stacji wynosi 2400 m³/dobę.

Na Osiedlu Piaski w Pilchowicach jest zbiornik wody uzdatnionej $V = 100 \text{ m}^3$ z pompownią.

Przy ul. Sadowej w Pilchowicach zlokalizowana jest przepompownia wody dla miejscowości Wilcza i Rybnik – Ochojec.

Stacja uzdatniania wody posiada zasilanie energetyczne z sieci ze stacji transformatorowej oraz zasilanie awaryjne z agregatu prądotwórczego stacjonarnego, znajdującego się na SUW Nieborowice.

4.5.2. Gospodarka ściekowa⁴

Gmina systematycznie rozbudowuje sieć kanalizacji sanitarnej. Długość czynnej kanalizacji wynosi 18,1 km. Do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 535 przyłączy.

Na terenie Gminy występuje osiem oczyszczalni ścieków obsługujących mieszkańców Gminy:

- Oczyszczalnia w Pilchowicach przy ul. Świerczewskiego o średniej przepustowości 15 m³/d;
- Oczyszczalnia w Pilchowicach – Szpital Chorób Płuc (średnia przepustowość – 80 m³/d);
- Oczyszczalnia na Osiedlu Piaski (średnia przepustowość – 29 m³/d);
- Oczyszczalnia w Kuźni Nieborowskiej – Dom Pomocy Społecznej „Zameczek” (40 m³/d) – oczyszczalnia obsługuje wyłącznie Dom Pomocy Społecznej (własność powiatu gliwickiego);
- Oczyszczalnia przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Wilczy (10 m³/d) – obsługa wyłącznie szkoły;
- Oczyszczalnia BIOBLOK w Żernicy ul. Górnicza (200 m³/d);
- Oczyszczalnia w Żernicy ul. Ogrodowa (średnia przepustowość – 7 m³/d);

⁴ Wieloletni Plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Pilchowickiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. w Pilchowicach na lata 2013-2020

Strategia Gminy Pilchowice

- Oczyszczalnia w Żernicy ul. Powstańców Śląskich (średnia przepustowość – 10 m³/d). Mieszkańcy Gminy niepodłączeni do sieci kanalizacyjnej korzystają z szamb bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Przedsiębiorstwo zajmuje się utrzymaniem i eksploatacją sieci kanalizacyjnej. PPK Sp. z o.o. jest również odpowiedzialne za modernizację i rozwój całej gospodarki wodno-kanalizacyjnej w Gminie Pilchowice.

4.5.3. Sieć energetyczna i telefoniczna

Gmina Pilchowice jest w pełni zelektryfikowana. Przez teren Gminy przebiegają sieci elektryczne wysokiego, średniego oraz niskiego napięcia.

Zaopatrzenie w energię elektryczną Gminy Pilchowice ma miejsce z GPZ 110/20/6 kV „FOCH” zlokalizowanego poza granicami gminy, w Knurowie, poprzez modernizację i rozbudowę istniejącego systemu linii 20 kV, 15 kV i stacji transformatorowych. Na terenie gminy usytuowane są stacje transformatorowe 20kV/ 0,4 kV zasilone poprzez linie elektroenergetyczne:

- linie napowietrzne SN 15kV i 20kV oraz linie kablowe 20kV;
- linie napowietrzne i kablowe nN;
- linie napowietrzne i kablowe oświetlenia ulicznego nN.

Przez obszar gminy przebiegają linie WN:

- 400 kV relacji Wielopole – Joachimów, Wielopole – Rokietnica, w pasie technologicznym o szerokości 80 m, (po 40 m z każdej strony od osi linii);
- 220 kV relacji Wielopole – Kędzierzyn, Wielopole – Blachownia, w pasie technologicznym o szerokości 50 m, (po 25 m z każdej strony od osi linii);
- dwutorowe 110 kV relacji Wielopole – Foch , Wielopole – Przyszowice, Sośnica – Kędzierzyn i Trynek – Kozłowska.

Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć telefoniczną. W sołectwie Pilchowice zlokalizowana jest centrala telefoniczna. Przewody telekomunikacyjne kablowodrutowe oraz linie napowietrzne prowadzone są wzdłuż dróg i ulic, ułożone na głębokości od 0,6 do 1,1 m.

W gminie Pilchowice zlokalizowane są stacje bazowe telefonii komórkowej – w Pilchowicach – ul. Rynek 29 – wieża SLR, w Żernicy – ul. Gliwicka 3, Żernica, Leopolda Miki 37.

Dostęp do Internetu oferowany jest przez działających w Gminie operatorów. Urząd Gminy, szkoły, przedszkole, biblioteka, ośrodek kultury mają dostęp do Internetu szerokopasmowego, co oznacza:

- dobrą jakość transmisji danych (dobra jakość łącza);

Strategia Gminy Pilchowice

- dostęp dla osób zainteresowanych.

4.5.4. Zaopatrzenie w gaz

Na terenie Gminy Pilchowice objęte siecią gazową są częściowo miejscowości Pilchowice i Żernica. Dalszy rozwój gazyfikacji Gminy postępuje siłami własnymi mieszkańców (gmina nie uczestniczy w sposób bezpośredni w rozwoju sieci gazowej ze względu na brak instrumentów prawnych) i będzie realizowany w celu podwyższenia standardu życia mieszkańców, zarówno z punktu widzenia ich wygody, jak również ograniczenia zanieczyszczeń atmosfery.

Głównym dysponentem gazu jest Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Oddział Górnośląski Okręgowy Zakład Gazownictwa w Zabrze. Z sieci gazowej korzysta 4,7 % mieszkańców. Odbiorcy bytowo – komunalni stosują gaz przewodowy do przygotowania posiłków i ciepłej wody użytkowej, częściowo służy również jako źródło ciepła grzewczego.

4.5.5. Zaopatrzenie w ciepło

Potrzeby cieplne istniejącego budownictwa mieszkaniowego i usługowego na obszarze gminy Pilchowice pokrywane są z indywidualnych instalacji centralnego ogrzewania oraz ogrzewania piecowego.

Potrzeby cieplne wszystkich odbiorców na terenie gminy i sołectw skierowane są w 90% na kotły węglowe i paleniska indywidualne pracujące ze średnią sprawnością na poziomie 30-60%.

5. TURYSTYKA I REKREACJA

5.1. Środowisko przyrodnicze

Gmina Pilchowice w przeważającej części położona jest w granicach Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich⁵ oraz jego otuliny.

W granicach Parku znajdują się sołectwa: Stanica, Pilchowice, Wilcza, Kuźnia Nieborowska oraz część sołectwa Leboszowice i fragment sołectwa Nieborowice (tj. obszar leżący po południowo-zachodnim brzegu rzeki Bierawka). Natomiast otuliną Parku objęte są: część sołectw Leboszowice i Nieborowice, oraz fragment sołectwa Żernica.

⁵ Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich został powołany 23 listopada 1993 roku w celu ochrony przyrodniczych, kulturalnych i krajobrazowych walorów ziemi raciborskiej oraz rybnickiej rozporządzeniem Nr 181/93 Wojewody Katowickiego (Dz. Urz. Woj. Kat. z 1993 r., Nr 15/93, poz. 130).

Strategia Gminy Pilchowice

Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich swym obszarem obejmuje 49 387 ha (tj. gminy Nędza i Kuźnia Raciborska oraz częściowo gminy: Pilchowice, Knurów, Czerwionka-Leszczyny, Orzesze, Żory, Suszec, Rybnik, Lyski, Racibórz, Sośnicowice). W celu utworzenia harmonijnego krajobrazu i ochrony terenu Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi od północy i południa utworzono otulinę Parku, której powierzchnia wynosi 14 010 ha i która składa się z 5 niestykających się ze sobą obszarów. Różnorodność fauny i flory owego terenu stanowi niezwykłą atrakcję dla wielbicieli przyrody. Park należy, pod względem powierzchni do największych w Polsce. Ochronie podlegają pozostałości naturalnych lasów łągowych i grądowych, typowych dla doliny górnej Odry oraz stawy – tereny łągowe ptaków i siedliska rzadkiej roślinności błotnej i wodnej (m.in. cibora żółta, kotewka orzech wodny). Ciekawe pod względem przyrodniczo – krajobrazowym kompleksy stanowią również tereny leśne wraz z otoczeniem w okolicach Stanicy i Leboszowic, kompleks roślinności łąkowej, zaroślowej i lasów łągowych doliny Bierawki, wrzosowisko w Kuźni Nieborowskiej, staw ze stanowiskiem kotewki orzecha wodnego w tej samej miejscowości.

Ponadto na terenie Gminy rosną okazałe drzewa, z których pięć jest wpisanych do wojewódzkiego rejestru pomników przyrody:

Lp.	Nazwa pomnika przyrody (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Data utworzenia pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Miejscowość	Opis lokalizacji	Uwagi
1	Lipa drobnolistna	1981-09-17	Decyzja nr RL-VII-7140/10/81 Wojewody Katowickiego z dnia 17. 09. 1981r. o uznaniu za pomnik przyrody	Lipa drobnolistna (Tilia cordata) - pojedynczy -	Żernica	Żernica ul. Miki obok zab. kościoła	
2	Lipa drobnolistna	1981-09-17	Decyzja nr RL-VII-7140/11/81 Wojewody Katowickiego z dnia 17. 09. 1981r. o uznaniu za pomnik przyrody	Lipa drobnolistna (Tilia cordata) - pojedynczy -	Żernica	Żernica ul. Miki obok zab. kościoła	
3	Lipa drobnolistna	1984-09-25	Decyzja nr RL-VII-7140/14/84 Wojewody Katowickiego z dnia 25. 09. 1984r. o uznaniu za pomnik przyrody	Lipa drobnolistna (Tilia cordata) - pojedynczy -	Stanica	Stanica ul. Lipowa 45	
4	Dąb szypułkowy	1998-09-09	Rozporządzenie nr 26/98 Wojewody Katowickiego z dnia 09.09.1998r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej, w drodze uznania za pomniki przyrody pojedynczych tworów przyrody ożywionej na terenie gmin Gieraltowice i Pilchowice	Dąb szypułkowy (Quercus robur) - pojedynczy -	Żernica	Żernica ul. Nieborowska 78	

Strategia Gminy Pilchowice

5	Dąb szypułkowy	2004-04-22	Uchwała Rady Gminy w Pilchowicach nr XV/97/04 z dnia 22.04.2004	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Nieborowice	Nieborowice obok Publicznego Przedszkola	obecnie drzewo znajduje się w złym stanie fitosanitarnym
---	----------------	------------	---	--------------------------------	-------------	--	--

Źródło: Dane z UG Pilchowice

Ważnym elementem krajobrazu Gminy jest zieleń o charakterze rekreacyjnym oraz zieleń towarzysząca zabudowaniom. Szczególną rolę w strukturze zieleni spełniają obiekty objęte ochroną konserwatorską, często z cennymi okazami starodrzewia: zespół parkowo-pałacowy w Kuźni Nieborowskiej, zespół parkowo-pałacowy w Wilczy, zespół dawnego szpitala bonifratrów w Pilchowicach.

5.2. Ochrona środowiska

Ochronę środowiska w Gminie Pilchowice należy rozpatrywać na następujących płaszczyznach:

- powietrze, ze szczególnym uwzględnieniem niskiej emisji;
- gospodarka odpadami, w tym odpadami zawierającymi azbest;
- wody powierzchniowe.

Podstawowym narzędziem prowadzonej polityki ekologicznej w Gminie jest przyjęty przez Radę Gminy Pilchowice Uchwałą Nr XII/77/03 z dnia 18 grudnia 2003 roku Program Ochrony Środowiska Gminy Pilchowice na lata 2003-2015. Realizacja programu ma doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Program Ochrony Środowiska określa politykę środowiskową, ustala cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskowego, odnoszące się do aspektów środowiskowych.

Wyżej wskazany Program zakłada, że Gmina w okresie od 2003-2015 zrealizuje 54 zadania, które dotyczą następujących dziedzin:

Lp.	Zakres wyznaczonych zadań	Ilość wyznaczonych zadań
1.	Gospodarka wodno-ściekowa, ochrona wód	23
2.	Ochrona przyrody	6
3.	Ochrona gleb	3
4.	Edukacja ekologiczna	7
5.	Ochrona powietrza	6
6.	Gospodarka odpadami	6

Strategia Gminy Pilchowice

7.	Ochrona przed hałasem	3
	Suma:	54

Źródło: Dane z UG Pilchowice

Doświadczenia minionych 10 lat wskazują, że Gmina Pilchowice sukcesywnie realizuje przyjęte zadania, nie mniej jednak zauważa się, iż nie wszystkie z przewidzianych do wykonania zadań zostały wykonane ze względu na wysokie koszty realizacji, które przewyższają możliwości finansowe gminy.

Innymi strategicznymi dokumentami regulującymi politykę Gminy w zakresie ochrony środowiska są:

- 1) Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Pilchowice – przyjęty przez Radę Gminy Pilchowice Uchwałą Nr X/83/11 z dnia 14 lipca 2011 r.
- 2) Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Pilchowice – przyjęty przez Radę Gminy Pilchowice Uchwałą Nr XX/161/12 z dnia 19 stycznia 2012 r. ze zmianą wynikającą z Uchwały XLV/400/13 z dnia 11 września 2013 r.

Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Pilchowice ma na celu ochronę powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie tzw. „niskiej” emisji, z uwagi na fakt, iż oprócz źródeł zanieczyszczeń przemysłowych i komunikacyjnych znaczącym elementem kształtującym stan powietrza jest „niska emisja” z kominów o wysokości poniżej 40 m.

Znaczna większość budynków indywidualnych objętych Programem wyposażonych jest w instalacje centralnego ogrzewania, kotły węglowe. Zastosowane do ogrzewania kotły są w głównej mierze opalane gorszymi gatunkami węgla, koksu oraz miału. Mieszkańcy wykorzystują różnego rodzaju kotły, często produkcji domowej, które nie spełniają norm ekologicznych, są nieefektywne, co powoduje duże zużycie paliwa i spalanie go w celu energetycznym z wytworzeniem znacznych ilości zanieczyszczeń pyłowo-gazowych m.in. CO, CO₂, SO₂, NO₂, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA), dioksyny, furany oraz pyły i metale ciężkie.

Modernizacja istniejących systemów grzewczych spowoduje znaczącą redukcję emisji substancji szkodliwych do powietrza, a wykorzystanie urządzeń opartych na energii odnawialnej, jaką jest energia słoneczna, pozwoli na osiągnięcie oszczędności paliwa, środowiska, a także przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności Gminy.

W tym celu Gmina opracowała program ograniczenia niskiej emisji, w ramach którego przewidziano dotację do:

- 1) wymiany starych źródeł ciepła na nowe źródło ciepła węglowe retortowe/tłokowe, gazowe, olejowe,

Strategia Gminy Pilchowice

- 2) wymiany starych źródeł ciepła na nowe źródło ciepła węglowe retortowe/tłokowe, gazowe, olejowe wraz z zabudową instalacji solarnych,
- 3) montażu kolektorów słonecznych do istniejących kotłów.

Program ruszył w 2012 r.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Pilchowice

nawiązuje do „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 - 2032” przyjętego przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14.07.2009 roku, „Programu usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do roku 2032 (PROJEKT)” (listopad 2010 r.), jak również nawiązuje do „Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu Gliwickiego” (2004 rok.).

Celem przyjętego przez Radę Gminy Pilchowice Programu jest:

- spowodowanie oczyszczenia obszaru Gminy Pilchowice z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest;
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców powiatu, spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań;
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie w określonym horyzoncie czasowym do spełnienia wymogów ochrony środowiska;
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

Materiałem wyjściowym do opracowania przedmiotowego dokumentu była inwentaryzacja wyrobów azbestowych przeprowadzona na terenie Gminy Pilchowice w 2011 roku.

W wyniku inwentaryzacji stwierdzono następującą ilość (w kilogramach) odpadów zawierających azbest:

miejsowość	zinwentaryzowane			unieszkodliwione			pozostałe do unieszkodliwienia		
	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne
Kuźnia Nieborowska	7 282	7 282	0	220	220	0	7 062	7 062	0
Leboszowice	22 308	22 308	0	0	0	0	22 308	22 308	0
Nieborowice	38 181	38 181	0	0	0	0	38 181	38 181	0
Pilchowice	317 735	279 455	38 280	2 750	2 750	0	314 985	276 705	38 280
Stanica	73 524	73 524	0	0	0	0	73 524	73 524	0

Strategia Gminy Pilchowice

miejscowość	zinwentaryzowane			unieszkodliwione			pozostałe do unieszkodliwienia		
	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne
Wilcza	123 881	123 881	0	0	0	0	123 881	123 881	0
Żernica	111 823	111 823	0	1 900	1 900	0	109 923	109 923	0

Źródło: Dane z UG Pilchowice

Przyjęty przez Radę Gminy Pilchowice Program ukierunkowany jest w znacznej mierze na indywidualnych właścicieli obiektów, dla których zrealizowanie założonych w Programie celów w skali gminy z przyczyn przede wszystkim ekonomicznych, bez określonych mechanizmów pomocowych, stwarzać może poważne problemy. Dlatego też w ramach Programu dofinansowywany będzie koszt usunięcia wyrobów zawierających azbest z obiektów kubaturowych oraz finansowany będzie koszt załadunku na terenie nieruchomości, transport i składowanie odpadów zawierających azbest.

Realizacja przez Wójta Gminy Pilchowice Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest została rozpoczęta w 2012 roku i jest finansowana z zaciągniętej przez Gminę Pilchowice pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach oraz z dotacji udzielonej przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Szczegółowe zasady dofinansowania prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z prywatnych nieruchomości zostały określone również przez Radę Gminy Pilchowice w przyjętym w drodze uchwały w „Regulaminie dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”.

Niewątpliwie na stan środowiska w gminie wpływa również prowadzona **polityka związana z usuwaniem odpadów komunalnych**.

Gmina Pilchowice należy do jednych z pierwszych gmin w regionie, która wprowadziła selektywny odbiór odpadów komunalnych i odpłatność od osoby (tj. odpłatności, która nie jest związana z ilością wytworzonych odpadów komunalnych), bowiem już w roku 2001 na obszarze Gminy obowiązywały wspomniane zasady.

Efektom wprowadzonych wówczas zasad jest to, iż występowanie na obszarze Gminy tzw. „dzikich wysypisk śmieci” jest zdarzeniem sporadycznym i dotyczy raczej terenów pogranicza gminy.

W okresie do 30 czerwca 2013 roku powstające na terenie Gminy odpady komunalne były odbierane od mieszkańców przez podmioty posiadające stosowne zezwolenie wójta na odbiór odpadów komunalnych.

Strategia Gminy Pilchowice

Zestawienie ilości odebranych odpadów komunalnych z terenu Gminy Pilchowice w latach 2009 – 2012.

Rok 2009:	Ilość odebranych odpadów
- opakowania z tworzyw sztucznych:	37,4 Mg
- opakowania z metali	0,1 Mg
- opakowania ze szkła:	38,0 Mg
- żużel i popiół z palenisk domowych	800,0 Mg
- zużyte opony:	222,5 Mg
- odpady wielkogabarytowe	157,8 Mg
- przeterminowane leki	0,057 Mg
- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 272,7 Mg
RAZEM (rok 2009)	<p style="text-align: center;">2 529,07 Mg w tym masa odpadów wysegregowanych (za wyjątkiem żużla i popiołu z palenisk domowych): 456,37 Mg</p>

Źródło: Dane z UG Pilchowice

Rok 2010	Ilość odebranych odpadów
- opakowania z tworzyw sztucznych:	38,6 Mg
- opakowania z metali	0,1 Mg
- opakowania ze szkła:	73,8 Mg
- żużel i popiół z palenisk domowych	995,5 Mg
- odpady wielkogabarytowe	162,8 Mg
- przeterminowane leki	0,029 Mg
- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 293,2 Mg
RAZEM (rok 2010)	<p style="text-align: center;">2 564,03 Mg w tym masa odpadów wysegregowanych (za wyjątkiem żużla i popiołu z palenisk domowych): 275,33 Mg</p>

Źródło: Dane z UG Pilchowice

Rok 2011	Ilość odebranych odpadów
- opakowania z papieru i tektury	0,8 Mg
- opakowania z tworzyw sztucznych	31,5 Mg
- opakowania z metali	0,1 Mg
- opakowania ze szkła:	93,0 Mg
- żużel i popiół z palenisk domowych	4 169,0 Mg
- zużyte opony:	134,0 Mg
- odpady wielkogabarytowe	164,4 Mg
- przeterminowane leki	0,08 Mg
- odpady ulegające biodegradacji	21,2 Mg
- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 508,5 Mg

Strategia Gminy Pilchowice

RAZEM (rok 2011)	6 122,58 Mg w tym masa odpadów wysegregowanych (za wyjątkiem żużla i popiołu z palenisk domowych): 445,08 Mg
Rok 2012	
	Ilość odebranych odpadów
– opakowania z papieru i tektury	1,1 Mg
– opakowania z tworzyw sztucznych	78,8 Mg
– opakowania z metali	0,3 Mg
– opakowania ze szkła:	150,9 Mg
– żużel i popiół z palenisk domowych	1 110,5 Mg
– odpady wielkogabarytowe	151,3 Mg
– przeterminowane leki	0,04 Mg
– odpady ulegające biodegradacji	1,5 Mg
– niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 557,2 Mg
RAZEM (rok 2012)	3 051,64 Mg w tym masa odpadów wysegregowanych (za wyjątkiem żużla i popiołu z palenisk domowych): 383,94 Mg

Źródło: Dane z UG Pilchowice

W wyniku wprowadzonych w roku 2012 zmian ustawowych od 1 lipca 2013 roku realizacja zadań mających na celu ochronę środowiska, związanych z usuwaniem odpadów komunalnych stanowi obowiązek gminy.

W gminie Pilchowice gminnym systemem odbiorów odpadów komunalnych zostały objęte zarówno nieruchomości zamieszkałe, jak i niezamieszkałe.

W stosunku do nieruchomości zamieszkałych odpłatność została uzależniona od liczby osób wytwarzających odpady na nieruchomości. Zaś w przypadku nieruchomości niezamieszkałych odpłatność jest uzależniona od ilości odpadów wytworzonych na tej nieruchomości.

Zestawienie ilości odebranych odpadów komunalnych z terenu Gminy Pilchowice w III kwartale 2013 (tj. w pierwszym kwartale obowiązywania nowego systemu gospodarki odpadami):

III kwartał 2013 r.	Ilość odebranych odpadów
– opakowania z papieru i tektury	2,940 Mg
– opakowania z tworzyw sztucznych	61,120 Mg
– opakowania z metali	1,280 Mg

Strategia Gminy Pilchowice

- opakowania wielomateriałowe	3,280 Mg
- opakowania ze szkła:	62,740 Mg
- żużel i popiół z palenisk domowych	0,000 Mg
- odpady wielkogabarytowe	25,120 Mg
- przeterminowane leki	0,0540 Mg
- odpady ulegające biodegradacji	164,22 Mg
- urządzenia zawierające freony	0,0620 Mg
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	0,650 Mg
- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	279,580 Mg
RAZEM (III kwartał 2013)	<p style="text-align: right;">601,05 Mg w tym masa odpadów wysegregowanych (za wyjątkiem żużla i popiołu z palenisk domowych): 321,47 Mg</p>

Źródło: Dane z UG Pilchowice

Na podstawie przedstawionych powyżej danych już po upływie I kwartału 2013 r. obowiązywania nowego systemu gospodarki odpadami komunalnym można zaobserwować, że w Gminie Pilchowice nastąpił wyraźny wzrost ilości odpadów gromadzonych selektywnie przy jednoczesnym obniżeniu ilości odpadów niesegregowanych (zmieszanych).

Wody powierzchniowe – zagrożenie powodziowe⁶

Głównym ciekim wodnym odwadniającym obszar gminy Pilchowice jest rzeka Bierawka, która przepływając z południowego - wschodu na północny - zachód gromadzi wody z okolicznych potoków. Bierawka jest silnie zanieczyszczona i nie odpowiada żadnym normom czystości. Dopływami zasilającymi wody rzeki są przede wszystkim: Potok Wilcza, Potok Żernicki (Ślinica), Potok Krywałdzki. Cały obszar znajduje się w dorzeczu Odry, do której wpływa Bierawka. W rejonie Kuźni Nieborowskiej, jak również w Pilchowicach, Wilczy i Nieborowicach znajduje się kilka zbiorników wodnych, którym często towarzyszą nieużytki pochodzenia antropogenicznego.

Głównymi źródłami zanieczyszczenia wód powierzchniowych są zanieczyszczenia antropogeniczne, będące wynikiem działalności człowieka. Dzieli się je na:

- zanieczyszczenia obszarowe są to trafiające ze sypkami wód opadowych i roztopowych do cieków powierzchniowych nawozy mineralne i organiczne oraz środki ochrony roślin oraz ścieki bytowo – gospodarcze z terenów

⁶ Projekt Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pilchowice. Część „A” Uwarunkowania. Pilchowice 2013.

Strategia Gminy Pilchowice

nieskanalizowanych. Zanieczyszczenia te są trudne do oszacowania i kontrolowania ale mają znaczny wpływ na stan czystości wód powierzchniowych;

- zanieczyszczenia punktowe tj.: ścieki komunalne oraz przemysłowe (które pochodzą z gmin sąsiednich głównie z Knuruwa).

Ocenę jakości wód powierzchniowych dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska prowadzonego przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

Dla rzeki Bierawka przepływającej przez teren gminy dyrektor RZGW w Gliwicach wyznaczył zasięg terenów zalewowych (czyt. poniżej). Tereny wzdłuż pozostałych większych cieków (Rudka, Wilcza, Potok w Trześniówce) w okresie roztopów na takie zagrożenia również są narażone.

System hydrograficzny gminy uzupełniają zbiorniki wodne, głównie pochodzenia antropogenicznego, w większości są to stawy hodowlane. Największe z nich to zbiornik położony na terenie wyrobiska piasku w północnej części Pilchowic (19,5 ha). Zbiornik wodny na granicy gminy Pilchowice i Knuruwa w rejonie Wilczy i Szczygłowic w ciągu ostatnich lat zwiększył swoją powierzchnię w skutek szkód górniczych.

Zgodnie z zdanymi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej na terenie gminy Pilchowice wyznaczono strefę bezpośredniego zagrożenia powodziowego wodami stuletnimi. Strefa ta zlokalizowana jest wzdłuż Bierawki.

Zgodnie z "Programem Ochrony Środowiska dla powiatu gliwickiego" teren Leboszowic zalewany jest przez rzekę Bierawkę, tereny w Stanicy zalewane są przez ciek Rudka, a w Wilczy przez potok Wilcza. W Pilchowicach zalewane są tereny Trześniówki, przy potoku i w rejonie stawów hodowlanych.

5.3. Turystyka

5.3.1. Zabytki

Na terenie Gminy znajdują się zabytki, zarówno te wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków, jak również te objęte ochroną konserwatorską na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Gminna Ewidencja Zabytków zawiera blisko 200 wpisów. Wśród nich jest :

- 15 obiektów objętych rejestrem prowadzonym przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- 180 obiektów objętych ochroną na podstawie regulacji prawa miejscowego.

Strategia Gminy Pilchowice

OBIEKTY ZABYTKOWE WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW⁷

(ogółem: 15 wpisów)

sołectwo: NIEBOROWICE

L.p.	Obiekt (czas powstania)	Adres	Nr rejestru zabytków
1.	budynki stacyjne (1897 – 1901 rok)	ul. Dworcowa 2	A/1477/92 01.03.1992
2.	linia kolejki wąskotorowej na odcinku Gliwice Nieborowice (1897 – 1901 rok)	na przebiegu w granicach opracowania planu	A/1478/92 01.03.1992

sołectwo: PILCHOWICE

L.p.	Obiekt (czas powstania)	Adres	Nr rejestru
1.	budynek szpitala z pierwszej połowy XIX w (dawny klasztor i szpital Bonifratrów) –obecnie Szpital Chorób Płuc im. św. Józefa w Pilchowicach,	ul. Dworcowa 31	A/290/60 07.03.1960
2.	kościół parafialny p.w. ściegła św. Jana Chrzciciela (XVIII w), (całość budowli w ramach ogrodzenia)	ul. Dworcowa 35	A/296/60 07.03.1960
3.	plebania kościoła p.w. ściegła św. Jana Chrzciciela z XVIII w, (barokowa)	ul. Dworcowa 35	A/295/60 07.03.1960
4.	dawna szkoła parafialna (obecnie budynek mieszkalny) 1780r, rozbudowa II połowa XIX	ul. Dworcowa 33	A/292/60 07.03.1960
5.	dwór (XVI-XVIII w.) – obecnie siedziba Urzędu Gminy Pilchowice	ul. Damrota 6	A/293/60 07.03.1960
6.	budynki stacyjne (1897 – 1901): - budynek dawnego dworca kolei wąskotorowej Bytom Karb Markowice, na odcinku Nieborowice – Rudy - budynek magazynu przesyłkowego kolei wąskotorowej Bytom Karb – Markowice, na odcinku Nieborowice – Rudy	ul. Dworcowa 10a	A/1477/92 01.03.1992
7.	linia kolei wąskotorowej Gliwice – Racibórz, na odcinku Nieborowice – Rudy (układ torowy, zabudowania dworcowe oraz budowle inżynierskie)	na przebiegu w granicach opracowania planu	A/1477/92 01.03.1992

L.p.	Nr stanowiska w obrębie obszaru AZP	Nr rejestru	Typ stanowiska	Przynależność chronologiczna, kulturowa
1.	4	C/1093/69 17.10.1969	grodzisko	średniowiecze

sołectwo: STANICA

L.p.	Obiekt (data powstania)	Adres	Nr rejestru zabytku
------	-------------------------	-------	---------------------

⁷ Źródło: Dane z UG Pilchowice

Strategia Gminy Pilchowice

1.	kościół parafialny p.w. św. Marcina (1800–1804 rok) – w ramach ogrodzenia	ul. Gliwicka 16	A/1011/69 18.02.1969
2.	kaplica przydrożna, XVIII wiek, w granicach najbliższego otoczenia	ul. Gliwicka, ul. 1 Maja (na zbiegu ulic)	A/1067/69 15.07.1969
3.	budynek dawnego dworca kolei wąskotorowej Bytom Karb – Markowice, na odcinku Nieborowice - Rudy	ul. Dworcowa 1	A/1477/92 01.03.1992
4.	linia kolei wąskotorowej, Gliwice – Racibórz na odcinku Nieborowice - Rudy (układ torowy, budowle inżynierskie, zabudowania dworcowe)	na przebiegu w granicach opracowania planu	A/1477/92 01.03.1992

sołectwo: **WILCZA**

L.p.	Obiekt (czas powstania)	Adres	Nr rejestru
1.	drewniany kościół p.w. św. Mikołaja (I połowa XVIII wieku)	ul. K. Miarki	A/564/66 05.02.1966
2.	zespół pałacowo-parkowy (II połowa XIX wieku)	ul. K. Miarki 11	A/1276/81 17.12.1981

sołectwo: **ŻERNICA**

L.p.	Obiekt (czas powstania)	Adres	Nr rejestru
1.	drewniany kościół p.w. św. Michała 1648–1661r.	Żernica ul. Miki 3	A/375/60 10.03.1960

L.p.	Nr stanowiska w obrębie obszaru AZP	Nr rejestru	Typ stanowiska	Przynależność chronologiczna, kulturowa
1.	1	C/1092/69 17.10.1969r	grodzisko	średniowiecze

OBIEKTY ZABYTKOWE WPISANE DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW⁸

1) sołectwo: **LEBOSZOWICE**

obiekty architektury i budownictwa

L.p.	Obiekt	Adres	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	remiza OSP	ul. Wiejska	pocz. XX w.	59/596

obiekty techniki

L.p.	Obiekt	Lokalizacja	Czas powstania	Numer karty w GEZ
------	--------	-------------	----------------	-------------------

⁸ Źródło: Dane z UG Pilchowice

Strategia Gminy Pilchowice

1.	most	rz. Bierawka	pocz. XX w.	61/596
2.	hale produkcyjne tartaku	ul. Wiejska	pocz. XX w.	60/596
3.	budynek kryty strzechą	ul. Smolnicka (między posesją nr 9 a nr 5)	pocz. XX w.	59/596
4.	transformator słupowy	ul. Wiejska (na granicy zabudowy)	lata 30. XX w.	62/596

2) sołectwo: **KUŹNIA NIEBOROWSKA**

obiekty architektury i budownictwa

L.p.	Obiekt	Adres	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	pałac	ul. Knurowska	około 1840 r.	48/596
2.	oficyna dworska	ul. Knurowska	koniec XIX w.	50/596
3.	dom	ul. Wiejska 11	początek XX w.	54/596
4.	dom	ul. Wiejska 22	początek XX w.	55/596
5.	dom	ul. Knurowska 17	początek XX w.	51/596
6.	budynek mieszkalny	ul. Knurowska 23	początek XX w.	52/596
7.	budynek mieszkalny	ul. Knurowska 25	lata 30 XX w.	53/596

obiekty techniki

L.p.	Obiekt	Lokalizacja	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	transformator słupowy	skrzyżowanie ul. Wiejskiej i ul. Kasztanowa	lata 30 XX w.	56/596

aleje

L.p.	Rodzaj	Lokalizacja	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	obustronne obsadzenie (kasztanowce pospolite)	ul. Kasztanowa	druga połowa XIX w.	58/596

3) sołectwo: **NIEBOROWICE**

obiekty architektury i budownictwa

L.p.	Obiekt	Adres	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	dom	ul. Dworcowa 1	początek XX w.	200/596
2.	dom	ul. Dworcowa 3	początek XX w.	201/596
3.	dom	ul. Dworcowa 5	początek XX w.	202/596
4.	dom mieszkalny	ul. Główna 28	1840 r.	186/596
5.	budynek mieszkalny	ul. Główna 48	początek XX w.	199/596
6.	budynek gospodarczy	ul. Główna 55	połowa XIX w.	187/596
7.	budynek mieszkalny	ul. Główna 63	początek XX w.	188/596
8.	dom	ul. Główna 67	początek XX w.	189/596
9.	oficyna dworska (mieszkalny i wozownia) w zespole dworskim	ul. Główna 69	około 1840 r.	190/596
10.	dwór	ul. Główna 71	około 1840 r.	191/596

Strategia Gminy Pilchowice

11.	spichlerz folwarczny w zespole dworskim	ul. Główna obok posesji nr 71	II połowa XIX w.	198/596
12.	magazyn w zespole dworskim	ul. Główna 71	początek XX w.	192/596
13.	zajazd (restauracja)	ul. Krywałdzka	koniec XIX w.	208/596
14.	dom	ul. Krywałdzka 2	lata 30 XX w.	209/596
15.	dom	ul. Krywałdzka 3	początek XX w.	210/596
16.	dom	ul. Krywałdzka 8	początek XX w.	211/596
17.	dom	ul. Krywałdzka 9	początek XX w.	212/596

obiekty sakralne

L.p.	Obiekt	Lokalizacja	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	krzyż przydrożny z postacią ukrzyżowanego i rzeźbą Matki Boskiej we wnętrzu	ul. Dworcowa na granicy zabudowy	XIX/XX w.	203/596
2.	krzyż przydrożny z postacią ukrzyżowanego i rzeźbą Matki Boskiej we wnętrzu	u. Główna 17/ Polna/Zalesie	1981 r.	196/596
3.	kapliczka	ul. Główna 26	XIX/XX w.	193/596
4.	krzyż z postacią ukrzyżowanego i rzeźbą Matki Boskiej Bolesnej	ul. Główna 54	1890 r.	194/596
5.	kapliczka z św. Janem Nepomucenem	ul. Główna 65	1920 r.	195/596
6.	krzyż przydrożny z postacią ukrzyżowanego	ul. Kasztanowa przy zjeździe z drogi głównej Gliwice-Rybnik	początek XX w.	57/596
7.	krzyż z postacią ukrzyżowanego	ul. Mysia Góra (przy wjeździe do wsi)	1918	231/596

obiekty techniki

L.p.	Obiekt	Lokalizacja	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	transformator słupowy	ul. Dworcowa, na granicy zabudowy	początek XX w.	204/596

aleje

L.p.	Rodzaj	Lokalizacja	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	obustronne obsadzenie (jesiony wyniosłe uzupełnione klonami pospolitymi)	ul. Krywałdzka	koniec XIX w.	215/596

obiekty sztuki obronnej

L.p.	Obiekt	Lokalizacja	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	bunkry	na wschód od wsi (w lasu)	1939 r.	214/596

4) sołectwo: **PILCHOWICE**

obiekty architektury i budownictwa

Strategia Gminy Pilchowice

L.p.	Obiekt	Adres	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	dom (obecnie kawiarnia)	ul. Damrota 2	XIX/XX w	93/596
2.	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Damrota 1	poł. XIX w.	94/596
3.	dom (obecnie budynek usługowy)	ul. Damrota 4	XIX/XX w	95/596
4.	dom	ul. Damrota 3-5	koniec XIX w.	96/596
5.	budynek obecnie DPS oo. Kamilianów	ul. Damrota 7	poł. XIX w.	99/596
6.	dom	ul. Dolna Wieś 64	pocz. XX w.	100/596
7.	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Dolna Wieś 83	połowa. XIX w.	105/596
8.	dom	ul. Dworcowa 10	k. XIX w.	64/596
9.	dom	ul. Dworcowa 12	k. XIX w.	68/596
10.	dom	ul. Dworcowa 14	k. XIX w.	69/596
11.	willa, obecnie przychodnia	ul. Dworcowa 15	poł. XIX w.	65/596
12.	dawny budynek gospodarczy (obecnie budynek mieszkalny)	ul. Dworcowa obok budynku nr 15	II połowa XIX w.	101/596
13.	dom	ul. Dworcowa 17	poł. XIX w.	70/596
14.	dom	ul. Dworcowa 18	pocz. XX w.	71/596
15.	dom (obecnie budynek restauracji)	ul. Dworcowa 20	pocz. XX w.	72/596
16.	dom	ul. Dworcowa 22	pocz. XX w.	73/596
17.	kamienica	ul. Dworcowa 29	2 poł. XIX w.	74/596
18.	dom	ul. Powstańców 2	koniec XIX w.	106/596
19.	dom	ul. Powstańców 11	lata 30. XX w.	107/596
20.	dom	Rynek 1	pocz. XX w.	111/596
21.	dom	Rynek 8	pocz. XX w.	112/596
22.	dom	Rynek 9	pocz. XX w.	113/596
23.	dom	Rynek 11	pocz. XX w.	114/596
24.	dom	Rynek 13	pocz. XX w.	115/596
25.	dom	Rynek 18	początek XX w.	117/596
26.	dom (budynek dawnej restauracji, baru)	Rynek 19	pocz. XX w.	116/596
27.	spichlerz dworski	ul. Spółdzielcza 1	pocz. XIX w.	119/596
28.	czworak (część)	ul. Spółdzielcza 5/9	poł. XIX w.	120/596
29.	obora dworska	ul. Spółdzielcza 11	XIX w.	122/596
30.	dom	ul. Wielopole 59	pocz. XX w.	123/596

Strategia Gminy Pilchowice

obiekty sakralne

L.p.	Obiekt	Lokalizacja	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	krzyż przydrożny z postacią ukrzyżowanego i dekoracyjną kratą	ul. Damrota / ul. Trześniówka	pocz. XIX w.	126/596
2.	krzyż z postacią ukrzyżowanego i postacią Matki Boskiej we wnęce	ul. Dworcowa (przed kościołem)	1886 r.	82/596
3.	kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena	ul. Leboszowska obok posesji nr 28	k. XVIII w.	127/596
4.	kapliczka p.w. Niepokalanego Poczęcia Matki Boskiej	ul. Polna obok posesji nr 7, naprzeciw posesji nr 4	1 poł. XIX w.	128/596
5.	krzyż z postacią ukrzyżowanego	ul. Polna/Kwiatowa	1893 r.	129/596
6.	figura św. Jana Nepomucena	Rynek	1857 r.	118/596
7.	krzyż z postacią ukrzyżowanego	ul. Powstańców Śląskich, cmentarz	1905 r.	108/596
8.	krzyż przydrożny	ul. Wielopole / Majowa	pocz. XX w.	133/596
9.	krzyż przydrożny z postacią ukrzyżowanego	Dolna Wieś – naprzeciw posesji 12	1913 r.	130/596
10.	krzyż przydrożny z postacią ukrzyżowanego	ul. Dolnej Wsi – obok posesji 81	pocz. XX w.	132/596
11.	krzyż przydrożny z postacią ukrzyżowanego	ul. Wielopole/Dębowa	pocz. XX w.	134/596
12.	kaplica cmentarna	ul. Powstańców Śląskich cmentarz	poł. XIX w.	109/596

cmentarze, parki (wraz z obiektami architektury i budownictwa oraz obiektami sakralnymi)

L.p.	Obiekt	Adres	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	cmentarz przykościelny	ul. Dworcowa	1780r.	87/596
2.	grota z figurą Matki Boskiej z Dzieciątkiem	ul. Dworcowa (cmentarz przykościelny)	początek XX w.	88/596
3.	kaplica cmentarna	ul. Dworcowa 35	XIX/XX w.	89/596
4.	kostnica	ul. Dworcowa 31	XIX w.	77/596
5.	budynek gospodarczy	ul. Dworcowa 31	XIX w.	216/596
6.	figura św. Józefa	ul. Dworcowa 31	początek XIX w.	79/596
7.	krzyż	ul. Dworcowa 31 dawniej dziedziniec klasztorny	1880r.	90/596
8.	dawny ogród klasztorny obecnie przyszpitalny	ul. Dworcowa 31	1879r.	81/596
9.	cmentarz rzymsko-katolicki przyklasztorny, nieczynny	ul. Strażaków	pocz. XIX w.	217/596 91/596
10.	park przy dworze z XVIIIw.	ul. Damrota 6	XIX/XX w.	103/596

Strategia Gminy Pilchowice

obiekty techniki

L.p.	Obiekt	Lokalizacja	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	transformator słupowy	ul. Damrota / Trześniówka	lata 30. XX w.	125/596
2.	transformator słupowy	ul. Dworcowa (za cementarzem)	lata 30. XX w.	83/596
3.	transformator słupowy	ul. Dolnej Wsi – obok posesji nr 27	lata 30. XX w.	131/596

obiekty sztuki obronnej

L.p.	Obiekt	Lokalizacja	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	bunkry (elementy umocnień granicy pomiędzy RP, a II Rzeszą) wraz z bezpośrednim otoczeniem	Trześniówka, na wzgórzu przy drodze do Ochojca	przed 1945r.	135/596

5) sołectwo: **STANICA**

obiekty architektury i budownictwa

L.p.	Obiekt	Adres	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	chata	ul. Gliwicka 22	2 poł. XIX w.	3/596
2.	dom (obecnie budynek mieszkalno-usługowy)	ul. Gliwicka 24	początek XX w.	4/596
3.	dom	ul. Gliwicka 9	koniec XIX w.	1/596
4.	dom	ul. Górnicza 42	2 ćw. XX w.	16/596
5.	dom	ul. 1 Maja 18	początek XX w.	9/596
6.	dom	ul. 1 Maja 20	początek XX w.	10/596
7.	dom	ul. 1 Maja 22	początek XX w.	11/596
8.	dom	ul. 1 Maja 32	początek XX w.	12/596
9.	dom	ul. 1 Maja 34	początek XX w.	13/596
10.	dom wraz z budynkami gospodarczymi	ul. 1 Maja 39	początek XX w.	14/596
11.	dom	ul. 1 Maja 12	koniec XIX w.	8/596
12.	dom	ul. 1 Maja 9	początek XX w.	6/596
13.	dom	ul. 1 Maja 13	początek XX w.	7/596

obiekty techniki

L.p.	Obiekt	Adres (lokalizacja)	Okres	Numer karty w GEZ
1.	transformator słupowy	ul. 1 Maja 2	początek XIX w.	47/596

6) sołectwo: **WILCZA**

elementy struktury zabytkowej, znajdujące się na terenie przynależnym do drewnianego kościoła wpisanego do rejestru zabytków

Strategia Gminy Pilchowice

L.p.	Obiekt	Adres	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	krzyż z postacią ukrzyżowanego i postacią Matki Boskiej w niszy	ul. K. Miarki (obok kościoła)	1883 rok	38/596
2.	miejsce pamięci – tablica ku czci mieszkańców poległych w I wojnie światowej	ul. K. Miarki (kościół)	lata 20 XX wieku	39/596
3.	cmentarz przykościelny	ul. K. Miarki	początek XX w	40/596

obiekty architektury i budownictwa

L.p.	Obiekt	Adres	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	spichlerz	ul. K. Miarki 11	XIX w.	46/596
2.	obora (budynek gospodarczy)	ul. K. Miarki 11	początek XIX w.	44/596
3.	obora	ul. K. Miarki 11	początek XIX w.	45/596
4.	czworak	ul. K. Miarki 13	początek XIX w.	19/596
5.	szkoła	ul. K. Miarki 27	początek XX w.	21/596
6.	dom	ul. K. Miarki 78	początek XX w.	22/596
7.	dom	ul. K. Miarki 82	początek XX w.	26/596
8.	gospoda	ul. K. Miarki 116	XIX/XX w.	27/596
9.	dom	ul. K. Miarki 119	początek XX w.	28/596
10.	dom	ul. K. Miarki 122	początek XX w.	29/596
11.	dom (obecnie piekarnia)	ul. K. Miarki 135	początek XX w.	30/596
12.	dom	ul. K. Miarki 145	początek XX w.	31/596
13.	dom	ul. K. Miarki 244	początek XX w.	32/596
14.	kaplica cmentarna	ul. Stawowa	początek XIX w.	41/596
15.	bar „na górce”	ul. Rybnicka 1	k. XIX w.	

obiekty sakralne

L.p.	Obiekt (rodzaj)	Lokalizacja	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	kapliczka p.w. Matki Boskiej Królowej Polski	ul. Gliwicka /K.Miarki /Rybnicka	koniec XIX w.	37/596
2.	krzyż przydrożny drewniany z postacią ukrzyżowanego (żeliwną)	ul. K. Miarki 244	początek XX w.	36/596

obiekty techniki

L.p.	Rodzaj	Lokalizacja	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	młyn	ul. K. Miarki 97	połowa XIX w.	34/596
2.	transformator słupowy	ul. K. Miarki /Gliwicka	lata 30 XX w.	35/596

7) sołectwo: **ŻERNICA**

obiekty architektury i budownictwa

Strategia Gminy Pilchowice

L.p.	Obiekt	Adres	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	dom (obecnie budynek usługowy)	ul. Gliwicka 1	koniec XIX w. przebudowany koniec XX w.	172/596
2.	dom	ul. Gliwicka 2	koniec XIX w.	173/596
3.	dom	ul. Gliwicka 4	początek XX w.	174/596
4.	dom	ul. Miki 1	XIX/XX w.	147/596
5.	dom	ul. Miki 2	1904 w.	148/596
6.	dom	ul. Miki 15	XIX/XX w.	149/596
7.	dom	ul. Miki 31	1928 r.	150/596
8.	dom	ul. Nieborowska 15	początek XX w.	155/596
9.	dom	ul. Nieborowska 27	początek XX w.	156/596
10.	dom	ul. Nieborowska 48	początek XX w.	157/596
11.	dom wraz z budynkiem gospodarczym	ul. Nieborowska 56	XIX/XX w.	158/596
12.	dom	ul. Nieborowska 60	XIX/XX w.	159/596
13.	dom	ul. Olchowa 12	początek XX w.	183/596
14.	budynek mieszkalny	ul. Powstańców Śląskich 1	połowa XIX w.	161/596
15.	budynek dawnej szkoły	ul. Powstańców Śląskich 2	poł. XIX w.	162/596
16.	dom	ul. Powstańców Śląskich 31	początek XX w.	163/596
17.	dom	ul. Powstańców Śląskich 74	początek XX w.	166/596
18.	dom	ul. Powstańców Śląskich 86	koniec XIX w.	167/596
19.	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Powstańców Śląskich 102	początek XX w.	168/596
20.	dom mieszkalny	ul. Powstańców Śląskich 112	początek XX w.	169/596
21.	dom	ul. 1 Maja 7	I poł. XIX w.	137/596
22.	budynek mieszkalno-usługowy (obecnie bar ZACISZE)	ul. 1 Maja 17	koniec XIX w.	138/596
23.	dom	ul. 1 Maja 28	I poł. w.	139/596
24.	dom	ul. 1 Maja 29	lata 20 XX w.	140/596
25.	dom	ul. 1 Maja 31	XIX / XX w.	141/596
26.	dom mieszkalny wraz z budynkami gospodarczymi	ul. 1 Maja 33	początek XX w.	142/596
27.	dom mieszkalny wraz z pierwotnym kutym ogrodzeniem	ul. 1 Maja 57	XIX / XX w.	143/596
28.	dom	ul. 1 Maja 87	połowa XIX w.	144/596
29.	dom	ul. 1 Maja 109	początek XX w.	145/596

Strategia Gminy Pilchowice

30.	dom	ul. 1 Maja 113	początek XX w.	146/596
31.	dom	ul. Powstańców Śląskich 44	koniec XIX w.	164/596
32.	dom	ul. Powstańców Śląskich 66	koniec XIX w.	165/596
33.	budynek mieszkalny	ul. Szafranka 2	koniec XIX w.	179/596
34.	budynek mieszkalny	ul. Szafranka 3	XIX / XX w.	181/596
35.	dom (obecnie budynek mieszkalno-usługowy)	ul. Szafranka 6	połowa XIX w.	180/596

obiekty ruchome

L.p.	Obiekt	Lokalizacja	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	krzyż z postacią ukrzyżowanego i półpełną figurą Matki Boskiej Bolesnej	ul. Miki 3 (przy schodach do kościoła)	1860 r.	153/596
2.	krzyż z postacią ukrzyżowanego i płaskorzeźbioną postacią Matki Boskiej	ul. Miki 3 (przy schodach do kościoła)	1860 r.	152/596
3.	kapliczka z rzeźbą św. Jana Nepomucena	ul. Gliwicka (w centrum wsi) obok sklepu RAFBOL	początek XIX w. (1808 r.)	175/596
4.	krzyż z postacią ukrzyżowanego i postacią Matki Boskiej we wnęce	ul. Nieborowska (naprzeciw posesji 43)	1908 r.	160/596
5.	krzyż	ul. Podgórna 5	1908 r.	184/596
6.	krzyż z postacią ukrzyżowanego	ul. Szafranka, na granicy zabudowy skrzyżowanie ul. Szafranka i ul. Górniczej	początek XX w.	182/596
7.	krzyż	Kolonia Żernicka	1892 r.	185/596
8.	kapliczka z figurką Matki Boskiej	ul. Powstańców Śląskich 44 (przeniesiona z posesji nr 66	początek XX w.	171/596

miejsca pamięci

L.p.	Obiekt	Lokalizacja	Czas powstania	Numer karty w GEZ
1.	kaplica poświęcona pamięci mieszkańców poległych w I wojnie światowej	ul. Gliwicka, cmentarz	1920 r.	176/596
2.	cmentarz przy zabytkowym kościele Św. Michała Archanioła	ul. L. Miki obok zabytkowego kościoła	b.d.	154/596

obiekty techniki

L.p.	Obiekt	Lokalizacja	Czas powstania	Numer karty w GEZ
------	--------	-------------	----------------	-------------------

Strategia Gminy Pilchowice

1.	transformator słupowy	ul. Gliwicka (przy wjeździe do wsi) obok RAFBOLA	lata 30. XX w.	178/596
2.	transformator słupowy	przy posesji ul. Powstańców Śląskich 110	lata 30. XX w.	170/596

Ponadto przez tereny Gminy wiodą szlaki turystyczne. Wyróżnić należy szlak oparty o trasę przemarszu Husarii Polskiej Wojsk Jana III Sobieskiego w drodze pod Wiedeń. Na trasie tej leżą miejscowości: Żernica, Nieborowice, Pilchowice i Stanica. Nazwy szlaków przebiegających przez Gminę: Szlak husarii Polskiej, Szlak stulecia turystyki, Szlak okrężny wokół Gliwic, Szlak im. Kapitana Kotucza.

Ochrona zabytków realizowana przez Gminę Pilchowice

W Gminie Pilchowice dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku, do którego Gmina Pilchowice nie posiada tytułu prawnego, wpisanym do rejestru zabytków, są przyznawane od roku 2008.

Aktualnie w tym zakresie obowiązuje uchwała Nr XXIX/244/12 Rady Gminy Pilchowice z dnia 18 października 2012 r. w sprawie: zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku, do którego Gmina Pilchowice nie posiada tytułu prawnego, wpisanym do rejestru zabytków /Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 9 listopada 2012 r. poz. 4596/.

Dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku, do którego Gmina Pilchowice nie posiada tytułu prawnego, wpisanym do rejestru zabytków przyznane w Gminie Pilchowice w latach 2008 – 2013:

- ogółem przyznano dotacje w kwocie: 386 000,00 PLN, z tego beneficjenci wykorzystali środki w kwocie: 375 138,60 PLN.

Rok udzielenia dotacji	Wysokość przyznanej dotacji	Kwota wykorzystanej dotacji	Nazwa beneficjenta
2008	65 000,00 PLN	65 000,00 PLN	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Mikołaja w Wilczy
2009	65 000,00 PLN	65 000,00 PLN	Rzymskokatolicka Parafia p.w. Ścięcia św. Jana Chrzyciela w Pilchowicach
2010	65 000,00 PLN	65 000,00 PLN	Rzymskokatolicka Parafia p.w. Michała Archanioła w Żernicy

Strategia Gminy Pilchowice

2011	55 000,00 PLN	44 138,60 PLN	Szpital Chorób Płuc im. Św. Józefa w Pilchowicach
2012	68 000,00 PLN	68 000,00 PLN	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Mikołaja w Wilczy
2013	68 000,00 PLN	68 000,00 PLN	Rzymskokatolicka Parafia p.w. Ścięcia św. Jana Chrzciciela w Pilchowicach

Źródło: Dane z UG Pilchowice

W dniu 19 stycznia 2012 r Rada Gminy Pilchowice przyjęła Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Pilchowice na lata 2012 – 2015 /Uchwała Nr XX/156/12 opublikowana w Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 8 marca 2012 r. poz. 1126/. Program ten ma służyć rozwojowi gminy poprzez dążenie do poprawy stanu zachowania zabytków, eksponowania walorów krajobrazu kulturowego, wykorzystania zabytków na potrzeby społeczne, gospodarcze i edukacyjne.

5.4. Sport i rekreacja

Mieszkańcy Gminy Pilchowice i mieszkańcy okolicznych miejscowości mają możliwość rozwijania swoich sportowych umiejętności w lokalnie działających klubach sportowych. Na terenie gminy działają następujące stowarzyszenia sportowe:

- LKS „Victoria” Pilchowice;
- LKS „Naprzód” Żernica;
- LKS „Orzeł” Stanica;
- LKS „Wilki” Wilcza,

które szkolą dzieci i młodzież w sekcjach piłki nożnej oraz tenisa stołowego.

Każdy z ww. klubów ma do dyspozycji boisko trawiaste, ponadto w sołectwach Leboszowice i Kuźnia Nieborowska mieszkańcy zagospodarowali tereny zielone na boiska sportowe. Na terenie sołectwa Nieborowice wybudowano kort tenisowy, który jest udostępniany w sezonie letnim.

W latach 2009-2011 zostały zmodernizowane boiska przyszkolne, które obecnie są boiskami wielofunkcyjnymi umożliwiającymi szkolenie dzieci i młodzieży w różnych dyscyplinach sportowych.

Ponadto w każdej ze szkół są sale gimnastyczne, z których poza godzinami lekcyjnymi korzystają także dorośli mieszkańcy gminy.

Strategia Gminy Pilchowice

Należy podkreślić, że baza sportowa i rekreacyjna w Gminie Pilchowice jest zadowalająca i na podobnym poziomie jak w innych gminach wiejskich powiatu gliwickiego.

Turnieje lub pojedyncze konkurencje sportowe są stałym elementem wszelkich pikników i festynów. Co roku organizowane są także sportowe imprezy cykliczne zachęcające mieszkańców do aktywnego spędzania wolnego czasu, m.in.:

- Sztafetowe biegi przełajowe im. ks. K. Damrota;
- Bieg od lipy do lipy;
- Olimpiada Sportowa Przedszkolaków;
- Mistrzostwa Gminy w Narciarstwie Alpejskim;
- Mistrzostwa Gminy w Pływaniu;
- Gminna Liga Tenisa Stołowego;
- Gminna Liga Trampkarzy;
- Mistrzostwa Gminy w Futsalu;
- Mistrzostwa Gminy w Piłce Ręcznej.

Gminę przecinają trasy rowerowe o długości 29,47 km. Dla rowerzystów zostały stworzone miejsca przystankowe wyposażone w mapy tras rowerowych oraz krótkie wzmianki o miejscach wartych obejrzenia w okolicy.

Przebieg tras rowerowych w Gminie Pilchowice:

- Trasa nr 6 (18,82 km zmodernizowana czerwona), docelowo Sławków – Bytom – Gliwice – Rudy – Racibórz – Krzanowice, w gminie Pilchowice: Żernica – Nieborowice – Pilchowice – Stanica;
- Trasa nr 372 (0,83 km, niebieska), docelowo Nieborowice – Knurów-Krywałd – Mikołów-Jamna; Nieborowice – granica Knuruwa;
- Trasa nr 373 (3,07 km, żółta), docelowo Śląska – Halemba – Chudów – Gierałtowice – Nieborowice – Rachowice – Stara Kuźnia;
- Trasa nr 374 (3 km, niebieska), docelowo Ostropa – Smolnica – Pilchowice;
- Trasa nr 295 (3,75 km, żółta), docelowo Pilchowice – Trześniówka – Rybnik (Ochojec).

Strategia Gminy Pilchowice

5.5. Baza noclegowa i gastronomiczna

Gmina Pilchowice nie posiada rozwiniętej bazy noclegowej. Na terenie gminy znajduje się jeden obiekt z bazą noclegową.⁹

Wykorzystanie miejsc noclegowych w 2012 r. – porównanie z pozostałymi wiejskimi gminami powiatu gliwickiego:

Gmina	Obiekty	Miejsca noclegowe	Korzystający z noclegów
Gierałtowice	1	40	975
Pilchowice	0	0	0
Rudziniec	1	134	7789
Wielowieś	0	0	0

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

Gmina Pilchowice posiada kilkanaście punktów gastronomicznych, choć w porównaniu z pozostałymi gminami wiejskimi w powiecie gliwickim liczba ta jest raczej niska.

GMINA	LICZBA PUNKTÓW GASTRONOMICZNYCH WG. SEKTORÓW I DZIAŁÓW PKD – SEKCJA I
PILCHOWICE	22
GIERAŁTOWICE	26
RUDZINIEC	38
WIELOWIEŚ	14

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

6. CZYNNIK SPOŁECZNY

6.1. Kultura

Na terenie Gminy działają dwie instytucje kultury: Gminny Ośrodek Kultury i Gminna Biblioteka Publiczna. Na terenie Wilczy, Stanicy, Nieborowic oraz Pilchowic działają oddziały Gminnej Biblioteki Publicznej w Pilchowicach.

Od lutego 2010 r. wznowiono wydawanie samorządowej gazety pn. „Nasza Gmina”, która pełni funkcję gminnego informatora kulturalnego.

⁹ Statystyki GUS nie uwzględniły istniejącego dworku-pensjonatu w centrum Pilchowic – brak danych nt. liczby miejsc noclegowych oraz korzystających z noclegów.

Strategia Gminy Pilchowice

Na terenie Gminy działają następujące stowarzyszenia oraz organizacje kulturalne:

- 1) Stowarzyszenie „Pilchowiczanie Pilchowiczanom”
- 2) Stowarzyszenie „Stanica przyjazne sołectwo”
- 3) Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Katowickiej w Wilczy
- 4) Stowarzyszenie Rodzin Katolickich w Żernicy
- 5) Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Gliwickiej w Pilchowicach
- 6) Związek Emerytów i Rencistów Koło Wilcza
- 7) Związek Emerytów i Rencistów Koło Pilchowice
- 8) Koło Gospodyń Wiejskich w Wilczy z zespołem „Wilczanki”
- 9) Koło Gospodyń Wiejskich w Stanicy
- 10) Koło Gospodyń Wiejskich w Żernicy
- 11) Koło Chłopa w Stanicy
- 12) Chór mieszany przy parafii św. Michała Archanioła w Żernicy
- 13) Rejonowe Koło Pszczelarzy z siedzibą w Knurowie
- 14) Polski Związek Hodowców Gołębi Rasowych, Drobiu Ozdobnego i Zwierząt Hobbystycznych oddział w Pilchowicach
- 15) Stowarzyszenie Hobbystów Drobego Inwentarza w Wilczy

Cykliczne imprezy kulturalne, które odbywają się na terenie gminy: dożynki, majówki, festyny w każdym sołectwie, festyny rodzinne organizowane przez placówki oświatowe, Piknik Ogórkowy w Wilczy, Fakle w Stanicy, Noc Świętojańska w Pilchowicach.

6.2. Pomoc społeczna

Na terenie Gminy Pilchowice działają dwa Domy Pomocy Społecznej: Dom Pomocy Społecznej w Kuźni Nieborowskiej dla mężczyzn oraz Dom Pomocy Społecznej Zakonu Ojców Kamilianów w Pilchowicach dla chłopców. DPS w Kuźni Nieborowskiej zapewnia 60 miejsc, obecnie sprawuje opiekę nad 59 pensjonariuszami. DPS w Pilchowicach sprawuje opiekę nad 51 pensjonariuszami.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ma swoją siedzibę w Pilchowicach, udziela pomocy osobom będącym w trudnej sytuacji materialnej, wspierając je finansowo oraz obejmując różnymi programami pomocy społecznej.

Liczba osób będących w trudnej sytuacji materialnej wspierana przez OPS w latach 2002-2012 - pomoc finansowa

Rok	zasiłki	zasiłki	schronienie	domy	zasiłki	zasiłki	usługi	zasiłki	zasiłki	świadcze
-----	---------	---------	-------------	------	---------	---------	--------	---------	---------	----------

Strategia Gminy Pilchowice

	celowe na zakup odzieży lub obuwia lub lekarstw lub opału lub żywności	celowe na sprawienie pogrzebu	, dom matki z dzieckiem	pomocy społecznej	stałe	okresowe	opiekun- nicze	rodzinne	pielęg.	nie pielęg.
2002	99	1	5	0	8	73	23	11	31	
2003	105	1	2	0	15	95	15	10	31	
2004	98	3	2	0	13	92	15	5	5	
2005	110	1	3	0	13	93	0			
2006	123	1	2	0	19	74	0		123	5
2007	139	2	3	0	15	75	0		141	6
2008	82	3	2	0	13	33	0		154	5
2009	107	3	2	1	15	50	0		214	5
2010	113	5	6	3	23	54	0		243	9
2011	84	3	7	4	21	63	0		252	14
2012	96	5	6	5	21	67	0	142	256	16

Źródło: Dane z GOPS

Realizowane programy przez GOPS w latach 2002-2012:

a) program pomoc państwa w zakresie dożywiania

Rok	liczba osób dorosłych	liczba dzieci
2006	184	82
2007	192	110
2008	200	120
2009	246	112
2010	266	90
2011	309	73
2012	300	74

b) wyprawka szkolna

Rok	liczba dzieci
2002	10

Strategia Gminy Pilchowice

2003	9
2004	0
2005	10

c) „Puchowa kołderka” program realizowany w 2005 roku korzystało z niego 41 osób;

d) EFS POKL projekt pn. „ Pierwsze kroki” realizowany w 2008 r. i 2009 r. W 2008 r. w projekcie udział wzięło 10 beneficjentów, w 2009 r. - 14 beneficjentów.

e) Od 2008r. realizowane są prace społecznie użyteczne w Gminie Pilchowice dla mieszkańców gminy, osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP i korzystających z pomocy społecznej:

Rok	liczba osób
2008	10
2009	9
2010	9
2011	9
2012	11

f) Od 2012 r. program pn. „JOWISZ”. W 2012 r. pomocą zostało objętych 12 osób.

h) program pilotażowy PFRON pn. „ Uczeń na wsi” – wyrównywanie szans (dofinansowanie do zakupu podręczników szkolnych, przyborów, oprogramowania, stroju gimnastycznego, obuwia sportowego, udziału w zajęciach sportowych i rekreacyjnych itp.

Rok szkolny	liczba uczniów niepełnosprawnych
2008/2009	18
2009/2010	13

i) stypendium i zasiłki szkolne – Ośrodek realizuje to zadanie od 2011 roku

Rok szkolny	liczba uczniów
2011/2012	27

Strategia Gminy Pilchowice

2012/2013	32
-----------	----

Z informacji Powiatowego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gliwicach, wynika iż na terenie Gminy Pilchowice opieką objętych jest 6 rodzin zastępczych.

Od ponad 15 lat funkcjonuje w Gminie Pilchowice Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zajmująca się profilaktyką w placówkach oświatowych oraz w ośrodkach zdrowia. Od lat organizowane są spektakle nt. przeciwdziałania alkoholizmowi, popadaniu w nałogi, nadużywaniu używek i wychowaniu w trzeźwości. W szkołach co roku organizowane są wycieczki dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami alkoholowymi.

6.3. Ochrona zdrowia

Podstawową opiekę medyczną na terenie Gminy Pilchowice zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MED – PROFIL Sp. z o.o. , który posiada swoje placówki w Żernicy, Pilchowicach i Wilczy. W Ośrodkach Zdrowia przyjmują lekarze specjaliści w zależności od przydzielonych kontraktów przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Ponadto w Pilchowicach znajduje się Szpital Chorób Płuc im. Św. Józefa.

Od kilku lat Gmina Pilchowice promuje zdrowy styl życia organizując dla mieszkańców bezpłatne badania przesiewowe oraz realizuje programy zdrowotne przy współpracy z lokalnym NZOZ. Priorytetowymi programami zdrowotnymi są: szczepienia dzieci w wieku lat 7 przeciwko meningokokom oraz program przeciwdziałania patologiom społecznym. Udział w promowaniu zdrowego stylu życia ma utworzone w 2010 roku Gminne Koło Diabetyków.

6.4. Bezpieczeństwo w gminie

Z danych policyjnych wynika, że Gmina Pilchowice jest w czołówce gmin powiatu gliwickiego, w których notuje się najmniejszą liczbę stwierdzonych przestępstw oraz ujawnionych wykroczeń.

Dane dotyczące przestępczości oraz wykroczeń w powiecie gliwickim przedstawiają poniższe statystyki policyjne z lat 2009-2012:

Liczba stwierdzonych przestępstw na terenie miast i gmin w powiecie gliwickim w latach 2009-2012:

Strategia Gminy Pilchowice

Teren/Rok	2009	2010	2011	2012
Gmina Pilchowice	96	94	141	85
Gmina Gierałtowiec	101	94	119	115
Gmina Toszek	137	154	160	106
Gmina Wielowieś	50	43	51	49
Gmina Rudziniec	188	172	196	166
Gmina Sośnicowice	53	64	92	75

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

Liczba ujawnionych wykroczeń na terenie miast i gmin w powiecie gliwickim w latach 2009-2012:

Teren/Rok	2009	2010	2011	2012
Gmina Pilchowice	35	39	41	38
Gmina Gierałtowiec	19	22	19	18
Gmina Toszek	32	69	76	54
Gmina Wielowieś	18	21	24	16
Gmina Rudziniec	60	122	92	108
Gmina Sośnicowice	23	22	32	53

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

7. FINANSE PUBLICZNE

Strukturę dochodów oraz wydatków Gminy Pilchowice wraz ze wskaźnikiem zadłużenia przedstawia poniższa tabela:

Rok	Dochody	Wydatki			Zadłużenie na dzień 31 grudnia	Wskaźnik zadłużenia
		Ogółem	w tym majątkowe	%		
2012	26.778.927,88	26.304.277,90	4.827.019,75	18,35	2.541.772,70	9,49 %
2011	26.364.375,47	23.962.397,51	2.581.370,60	10,77	3.429.309,70	13,00 %
2010	24.057.164,62	28.074.867,70	6.484.129,10	23,10	5.151.275,24	21,41 %

Strategia Gminy Pilchowice

2009	23.420.144,92	25.250.795,35	5.393.114,93	21,36	1.566.630,69	6,68 %
2008	22.532.233,89	20.409.020,40	3.610.521,71	17,69	1.524.951,69	6,76 %
2007	18.840.645,33	19.688.323,63	4.696.207,16	23,85	1.940.643,46	10,30 %

Źródło: Dane z UG Pilchowice

W okresie ostatnich 5 lat dochody oraz wydatki Gminy systematycznie rosną. W tym czasie wydatki majątkowe inwestycyjne w latach 2007-2010 utrzymywały się na stałym dość wysokim poziomie. Spadły znacząco (o prawie 13%) w 2011 r. w związku z m.in. wysokimi kosztami obsługi długu gminnego. Jednakże w roku 2012 r. zauważalny jest ponowny wzrost wydatków majątkowych (w tym przede wszystkim inwestycyjnych) oraz utrzymująca się tendencja malejąca kwoty zadłużenia gminy.

8. EDUKACJA

8.1. Jednostki oświatowe oraz liczba uczniów

Na terenie Gminy Pilchowice zlokalizowane są następujące placówki oświatowe:

- 1) Zespół Szkolno – Przedszkolny w Stanicy, w skład którego wchodzi przedszkole i szkoła podstawowa.
- 2) Zespół Szkolno – Przedszkolny w Wilczy, w skład którego wchodzi przedszkole i szkoła podstawowa.
- 3) Zespół Szkolno – Przedszkolny w Żernicy, w skład którego wchodzi przedszkole, szkoła podstawowa i gimnazjum.
- 4) Zespół Szkół w Pilchowicach, w skład którego wchodzi przedszkole, szkoła podstawowa i gimnazjum.
- 5) Publiczne Przedszkole w Nieborowicach.

Liczbę uczniów uczących się w pilchowickich jednostkach oświatowych w latach 2007-2013 przedstawia poniższa tabela:

Rok szkolny	Liczba uczniów		
	Przedszkole	Szkoła podstawowa	Gimnazjum
2007/2008	230	590	325
2008/2009	250	583	312
2009/2010	311	584	307

Strategia Gminy Pilchowice

2010/2011	311	583	305
2011/2012	340	584	296
2012/2013	345	598	282

Źródło: Dane z UG Pilchowice

Na podstawie powyższej tabeli należy stwierdzić, że w gminie występują dwie podstawowe tendencje:

- systematycznie rośnie liczba dzieci w przedszkolach;
- systematycznie zmniejsza się liczba gimnazjalistów.

Pierwszy trend należy – z pewnością – wiązać ze wzrostem w gminie liczby mieszkańców:

- dodatnie saldo migracji wewnętrznej;
- dodatni przyrost naturalny;
- wzrost liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym oraz rosnąca liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Drugi trend – niekorzystny – nie koreluje wprost z tendencjami demograficznymi w gminie dotyczy spadającej liczby uczniów gimnazjów, co należy wiązać z odpływem uczniów do szkół w ościennych ośrodkach miejskich.

Obecna baza oświatowa jest wystarczająca dla zapewnienia dzieciom i uczniom odpowiedniego procesu nauczania i kształcenia.

8.2. Baza sprzętowa – pracownie komputerowe

W każdej szkole jest pracownia komputerowa:

- Zespół Szkół w Pilchowicach – 1 pracownia (12 stanowisk),
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Żernicy – 2 pracownie (12 stanowisk SP + 13 stanowisk w gimnazjum),
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Stanicy – 1 pracownia (16 stanowisk),
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wilczy – 1 pracownia (20 stanowisk).

Wszystkie szkoły w gminie wyposażone są w komputery dla uczniów z dostępem do internetu. Taka sama sytuacja ma miejsce w pozostałych gminach wiejskich w powiecie gliwickim.

Pomimo 100% dostępu uczniów do komputerów oraz internetu w pilchowickich szkołach należy zaznaczyć, że liczba uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do internetu, choć z roku na rok poprawia się, to nadal jest niezadowalająca (przede wszystkim w szkołach podstawowych), także w porównaniu z innymi gminami wiejskimi w powiecie gliwickim.

Strategia Gminy Pilchowice

Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów na 31.12.2011 r. (szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży):

Teren/Rok	2008	2009	2010	2011
Gmina Pilchowice	16,22	16,11	14,32	14,59
Gmina Gierałtowice	14,06	11,24	10,94	11,48
Gmina Wielowieś	22,67	21,61	11,61	11,29
Gmina Rudziniec	5,48	5,40	5,19	5,43

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów na 31.12.2011 r. (gimnazja dla dzieci i młodzieży):

Teren/Rok	2008	2009	2010	2011
Gmina Pilchowice	13,95	14,23	14,00	12,57
Gmina Gierałtowice	5,94	6,53	5,88	5,61
Gmina Wielowieś	29,89	25,70	24,50	22,50
Gmina Rudziniec	16,10	15,55	17,25	16,69

Źródło: dane GUS: www.stav.gov.pl

8.3. Baza sportowa

W każdej szkole znajdują się sale do wychowania fizycznego bądź hale sportowe oraz boiska wielofunkcyjne (na terenie gminy nie ma stadionów typu „Orlik”):

- a) Zespół Szkół w Pilchowicach – mała sala do w-f, duża hala sportowa oraz boisko wielofunkcyjne,
- b) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Żernicy – hala sportowa oraz boisko wielofunkcyjne,
- c) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Stanicy – sala do w-f oraz boisko wielofunkcyjne,
- d) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wilczy – hala sportowa oraz boisko wielofunkcyjne.

Ww. obiekty wykorzystywane są zarówno w godzinach zajęć lekcyjnych w szkole, ale również w godzinach popołudniowych przez młodzieżowe sekcje sportowe działające

Strategia Gminy Pilchowice

w ramach ludowych klubów sportowych. Ponadto są otwarte dla zainteresowanych osób dorosłych.

9. ESTETYKA PRZESTRZENNA

9.1. Warunki mieszkaniowe

Gminę Pilchowice cechuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wyjątkiem są tu pojedyncze budynki wielorodzinne znajdujące się praktycznie w każdym sołectwie (nie wliczając Leboszowic).

Według obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego, powierzchnia obszarów mieszkaniowych brutto wynosi około 840 ha (w porównaniu z rokiem 2001 wzrosła ona o 340 ha).

W obrębie tych obszarów znajduje się 2.813 budynków mieszkalnych, które niemal w 100% stanowią własność osób prywatnych.

Zasoby mieszkalne w Gminie Pilchowice (wg. stanu na wrzesień 2013 r.).

nazwa sołectwa	liczba budynków mieszkalnych	liczba mieszkańców
Kuźnia Nieborowska	86	417
Leboszowice	101	391
Nieborowice	263	858
Pilchowice	786	3 068
Stanica	379	1 461
Wilcza	497	2 085
Żernica	701	2 765
OGÓŁEM	2 813	11 045

Źródło: Dane z UG Pilchowice

9.2. Charakter zabudowy

Politykę przestrzenną gminy określa studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy przyjęte przez Radę Gminy Pilchowice uchwałą Nr XLIII/290/2002 Rady Gminy Pilchowice z dnia 26 września 2002 r.

Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy (opracowywanych w trybie obowiązującej ustawy

Strategia Gminy Pilchowice

o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), które określają przeznaczenie terenów oraz sposób ich zagospodarowania i zabudowy.

Obecnie (tj. na dzień 30.11.2013 r.) w granicach administracyjnych Gminy Pilchowice obowiązują niżej wymienione miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

Lp.	Nr uchwały z dnia	w sprawie	data opublikowania	Uwagi
1	2	3	4	5
1.	Nr XXXVIII/194/98 z 06.02.1998r.	Zmiany miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego OSIEDLA LEBOSZOWICE	Dz. Urz. Woj. K-go Nr 32, poz. 529 z 30.10.1998r.	za wyjątkiem obszaru objętego uchwałą Nr XXXI/202/2001 z 07.06.2001r.
2.	Nr VI/29/99 z 26.02.1999r.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego GMINY PILCHOWICE	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 28, poz. 872 z 16.06.1999r.	obowiązuje jedynie dla symbolu: H/8-U
3.	Nr VI/30/99 z 26.02.1999r.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego GMINY PILCHOWICE	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 28, poz. 873 z 16.06.1999r.	obowiązuje dla symbolów: H/1-ZNW,LU F/3-LU,ZNW F/2-LU
4.	Nr XXXI/202/2001 z 07.06.2001r.	Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu OSIEDLA LEBOSZOWICE	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 58, poz. 1534 z 17.08.2001r.	
5.	Nr XXXV/243/2001 z 15.11.2001r.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego GMINY PILCHOWICE	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 3, poz. 134 z 30.01.2002r.	obowiązuje dla symbolów: A/5-MU D/2-U
6.	Nr XLIV/300/2002 z 10.10.2002r.	Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego GMINY PILCHOWICE	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 17, poz. 565 z 18.03.2003r.	obowiązuje dla symbolów: B/14-RLd,nst C/3-MUP
7.	Nr XLIV/301/2002 z 10.10.2002r.	Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego GMINY PILCHOWICE	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 17, poz. 566 z 18.03.2003r.	obowiązuje dla symbolów: F/20-MU F/22-MU
8.	Nr VI/38/2003 z 23.04.2003r.	Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego GMINY PILCHOWICE	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 51, poz.1592 z 09.06.2003r.	obowiązuje dla symbolów: H/2-MU H/21-UST RL
9.	Nr VI/40/2003 z 23.04.2003r.	Zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego fragmentu GMINY PILCHOWICE	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 51, poz.1593 z 09.06.2003r.	

Strategia Gminy Pilchowice

Lp.	Nr uchwały z dnia	w sprawie	data opublikowania	Uwagi
1	2	3	4	5
10.	Nr IX/54/2003 z 05.09.2003r.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego GMINY PILCHOWICE (dot. Zwałowiska)	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 96, poz. 2578 z 30.10.2003r.	
11.	Nr VII/50/07 z dnia 31.05.2007r.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Pilchowice, obejmującego część terenu sołectwa Stanica	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 131, poz. 2587 z 9.08.2007r.	
12.	Nr VII/51/07 z dnia 31.05.2007r.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Pilchowice, obejmującego część terenów sołectw: Żernica, Nieborowice, Kuźnia Nieborowska i Wilcza	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 131, poz. 2588 z 9.08.2007r.	
13.	Nr VII/52/07 z dnia 31.05.2007r.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Pilchowice, obejmującego część terenu sołectwa Wilcza	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 131, poz. 2589 z 9.08.2007r.	
14.	Nr VII/53/07 z dnia 31.05.2007r.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Pilchowice, obejmującego część terenów sołectw: Pilchowice, Wilcza, Leboszowice	Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 131, poz. 2590 z 9.08.2007r.	
15	Nr XXI/177/12 z dnia 23 lutego 2012 r. zmiana: Nr XXIII/189/12 z dnia 19 kwietnia 2012 r.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Pilchowice, obejmującego część terenu sołectw: Nieborowice i Żernica,	Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 1439 z dnia 30 marca 2012 r. publikacja zmiany: Dz. Urz. Woj. Śl. poz. 1758 z dnia 24.04.2012 r.	zmiana uchwały dot. sprostowania omyłki pisarskiej

Źródło: Dane z UG Pilchowice

Z analizy wyżej wskazanych dokumentów planistycznych (w szczególności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego) wynika, że stosunek procentowy poszczególnych rodzajów przeznaczeń terenów Gminy Pilchowice, do jej powierzchni wynoszącej ponad 69 km², przedstawia się następująco:

- 39,8 % tereny zieleni (w tym lasów) i wód powierzchniowych;
- 32,8 % tereny rolnicze;

Strategia Gminy Pilchowice

- 12,6 % tereny zabudowy mieszkaniowej (w tym 12,5 % tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz 0,1 % tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej);
- 4,5 % tereny produkcyjne;
- 4,1 % tereny usługowe (w tym tereny usług publicznych);
- 4,3 % tereny komunikacyjne;
- 0,1 % tereny infrastruktury technicznej;
- 1,8 % tereny inne (pozostałe, niezaliczone do żadnej z powyższych kategorii).

Powyższe pozwala stwierdzić, że w stosunku do gruntów przeznaczonych pod zabudowę, dominującym przeznaczeniem jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Występująca zaś na terenie Gminy Pilchowice zabudowa usługowa w głównej mierze stanowi zabudowę o charakterze nieuciążliwym (placówki handlowe, gastronomiczne, drobne usługi, placówki użyteczności publicznej) i stanowi uzupełnienie istniejącej zabudowy mieszkaniowej.

Na atrakcyjność Gminy Pilchowice jako terenu sprzyjającemu osiedlaniu się wpływa nie tylko fakt, iż zostały ku temu stworzone warunki prawne (tj. uchwalone zostały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego), lecz również jest ona powodowana położeniem Gminy z jednej strony w terenach leśno-rolniczych, a z drugiej – w bliskim sąsiedztwie miast (Gliwice, Knurów, Rybnik, aglomeracja katowicka) oraz węzła komunikacyjnego tworzonego przez autostrady A1 i A4.

Danymi potwierdzającymi atrakcyjność inwestycyjną Gminy Pilchowice może być liczba wydawanych w okresie od 2007 r. do 30.11.2013 r. przez Starostę Gliwickiego decyzji o pozwoleniu na budowę.

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 /stan do dnia 30.IX/
1106	165	131	175	162	166	128

Źródło: Dane z UG Pilchowice

Pomimo, iż stopień zainwestowania terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową (tudzież mieszkaniowo-usługową) w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w roku 2007 nie przekraczał w poszczególnych sołectwach 55% (średnio wynosi ok. 33%), właściciele gruntów rolnych położonych w granicach administracyjnych Gminy Pilchowice wykazują duże zainteresowanie zmianą przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze przede wszystkim w kierunku zabudowy mieszkaniowej bądź mieszkaniowo – usługowej, co odzwierciedla liczba złożonych w poszczególnych latach wniosków o zmianę

Strategia Gminy Pilchowice

przeznaczenia terenu (tudzież wniosków o zmianę ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego).

Ilość złożonych wniosków o dokonanie zmiany przeznaczenia terenu (tudzież wniosków o zmianę ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego) w latach 2007 – 2013.

	2005 rok	2006 rok	2007 rok	2008 rok	2009 rok	2010 rok	2011 rok	2012 rok	2013 rok do 30.IX
liczba zarejestrowanych wniosków	7	16	34	48	42	117	179	82	52
OGÓŁEM	577								

Źródło: Dane z UG Pilchowice

Nie należy jednak zapominać, że rozwój infrastruktury drogowej, a w szczególności powstanie węzła komunikacyjnego tworzonego przez autostrady A1 i A4 niewątpliwie wpływa korzystnie na atrakcyjność gruntów położonych w granicach administracyjnych Gminy Pilchowice jako potencjalnego terenu inwestycyjnego. Dlatego też wychodząc naprzeciw oczekiwaniom inwestorów w roku 2012 został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Pilchowice, obejmujący część terenu sołectw: Nieborowice i Żernica, który dla obszaru o powierzchni 12,20 ha położonego w Nieborowicach wzdłuż drogi krajowej nr 78 przewiduje przeznaczenie pod zabudowę produkcyjno-magazynowo-usługową.

W wyniku przeprowadzonej w roku 2010 oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pilchowice, obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (sporządzonych w oparciu o ustawę z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) oraz zmian miejscowych planów zagospodarowania (odpowiednio szczegółowego i ogólnego), sporządzonych w oparciu o ustawę z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym, stwierdzono, że obowiązujące studium nie spełnia szeregu wymagań określonych w art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a także nie spełnia wymogu dotyczącego formy opracowania określonej w § 4 i § 5 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Strategia Gminy Pilchowice

Mając na uwadze powyższe w dniu 28 kwietnia 2011 roku Rada Gminy Pilchowice podjęła w drodze uchwały decyzję o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Prognozuje się, że procedowanie przedmiotowego dokumentu zostanie zakończone w pierwszej połowie 2014 roku.

Strategia Gminy Pilchowice

IV. ANALIZA SWOT

Moce strony	Słabe strony
<p>1. <u>Demograficzne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzrost liczby ludności oraz dodatni przyrost naturalny w związku z osiedlaniem się na terenie Gminy Pilchowice nowych mieszkańców (dodatnie saldo migracji wewnętrznej) - Utrzymująca się stała liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym. <p>2. <u>Rynek pracy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzrost liczby pracujących (tendencja wzrostowa). <p>3. <u>Gospodarcze:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzrost liczby podmiotów gospodarczych w gminie (przemysł, przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, handel, obrót nieruchomościami) - Rozwijająca się produkcja drobiu i mleka o znaczeniu ponadlokalnym. <p>4. <u>Komunikacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dobrze rozwinięta sieć dróg gminnych. <p>5. <u>Infrastruktura techniczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dobrze rozwinięta infrastruktura wodociągowa. <p>6. <u>Turystyka, rekreacja, sport:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwój terenów rekreacyjnych na terenie poszczególnych sołectw - Istnienie zabytków o charakterze przede wszystkim sakralnym - szlaki turystyczne (zabytki) - Rozwinięta sieć tras rowerowych stanowiących potencjał dla ewentualnej turystyki weekendowej - LKS – rozwinięte sekcje młodzieżowe - Bogate środowisko przyrodnicze, tj. prawie 33% gminy zajmują lasy i tereny leśne (w Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich i jego otulinie), pomniki 	<p>1. <u>Demograficzne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. <p>2. <u>Rynek pracy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzrost liczby bezrobotnych – (tendencja wzrostowa) - Duże bezrobocie wśród młodych ludzi (18-34) z wykształceniem zawodowym, policealnym, średnim zawodowym, gimnazjalnym i poniżej (przede wszystkim kobiety). <p>3. <u>Gospodarcze:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Działalność rolnicza o charakterze nieprodukcyjnym – niewielka wydajność spowodowana strukturą gruntów rolnych o przewadze gospodarstw do 5 h. <p>4. <u>Infrastruktura techniczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Słabo rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna - Zły stan infrastruktury do uzdatniania wody pitnej - Zły stan techniczny oczyszczalni ścieków - Brak zaplecza turystycznego – agroturystyka. <p>5. <u>Pomoc społeczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzrost liczby zasiłków stałych – zubożenie. <p>6. <u>Edukacja:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Postępujący spadek liczby gimnazjalistów - Brak żłobków. <p>7. <u>Komunikacyjne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Słabo rozwinięta sieć chodników - Zły stan nawierzchni dróg - Niewielka liczba miejsc parkingowych (Pilchowice) - Brak planów organizacji ruchu na drogach gminnych - Funkcjonowanie na terenie gminy przedsiębiorstw wykorzystujących w swojej działalności transport ciężki – uszkodzenia pasa drogowego - Zwiększone ryzyko kolizji w związku z brakiem planów organizacji ruchu

Strategia Gminy Pilchowice

<p>przyrody, stawy, okazy starodrzewia – zespoły parkowo-pałacowe</p> <ul style="list-style-type: none">- Gmina atrakcyjna rekreacyjnie, sportowo i kulturalnie – liczne zawody gminne – imprezy sportowe i kulturalne, place zabaw w każdym sołectwie- Liczne punkty gastronomiczne w gminie. <p>7. <u>Pomoc społeczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- opieka społeczna obejmująca swoją opieką najbardziej potrzebujących – programy osłonowe. <p>8. <u>Ochrona zdrowia:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Realizacja przez gminę bezpłatnych badań przesiewowych oraz programów zdrowotnych. <p>9. <u>Bezpieczeństwo:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Wysoki poziom bezpieczeństwa na tle ościennych gmin. <p>10. <u>Finanse:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Wzrost dochodów gminy (w perspektywie 5 lat) spowodowany m.in. wzrostem liczby mieszkańców płacących podatki- Wzrost wydatków majątkowych – zwiększanie środków inwestycyjnych. <p>11. <u>Edukacja:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Wzrost liczby dzieci w przedszkolach- Dobra baza sprzętowa i sportowa. <p>12. <u>Estetyka i ład przestrzenna:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Dominująca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna- Stworzone warunki prawne (plan zagospodarowania dla większości obszaru gminy) dla rozbudowy ładu przestrzennego. <p>13. <u>Ochrona środowiska:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Brak zakładów uciążliwych dla środowiska- Położenie gminy w obszarze Parku Krajobrazowego dające podstawę dla rozwoju gminnej turystyki weekendowej- Wdrażanie i rozwój programów dot. ochrony środowiska. <p>13. <u>Infrastruktura telefoniczno-energetyczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Dobrze rozwinięta sieć energetyczna i telefoniczna	<p>drogowego.</p> <p>8. <u>Ochrona środowiska:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Brak ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych. <p>9. <u>Turystyka, rekreacja, sport:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Bardzo słaba baza noclegowa- Brak informacji turystycznej. <p>10. <u>Bezpieczeństwo:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Zagrożenie pożarami – wypalanie traw przez mieszkańców. <p>11. <u>Estetyka i ład przestrzenna:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Brak planów dla terenów przewidzianych pod aktywizację gospodarczą- Nieregulowany stan prawny nieruchomości.
--	--

Strategia Gminy Pilchowice

<i>Szanse</i>	<i>zagrożenia</i>
<p>1. <u>Ochrona środowiska:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Wdrażanie i rozwój programów dot. ochrony środowiska – możliwość pozyskania środków na programy ograniczania niskiej emisji oraz usuwania azbestu. <p>2. <u>Komunikacja:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Dogodne położenie komunikacyjne (A4 i węzeł Sośnica, droga krajowa nr 78 i droga wojewódzka nr 921) umożliwiające aktywizację gospodarczą terenów pod inwestycje. <p>3. <u>Turystyka, rekreacja, sport:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Wzrost popytu na aktywne formy wypoczynku- Wzrost popytu na usługi turystyczne i agroturystykę- Możliwość reaktywacji kolejki wąskotorowej na i poza terytorium gminy. <p>4. <u>Bezpieczeństwo:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Możliwość doposażenia jednostek OSP przez gminę, samorząd województwa oraz ze środków Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. <p>5. <u>Edukacja:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Bliskość ośrodków kształcenia ponadgimnazjalnego oraz akademickiego- Możliwość pozyskania środków zewnętrznych dla edukacji. <p>6. <u>Estetyka i ład przestrzenna:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Zainteresowanie osób, podmiotów zewnętrznych atrakcyjnymi terenami przeznaczonymi pod budownictwo mieszkaniowo-usługowego.	<p>1. <u>Komunikacja:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Wzrost natężenia ruchu drogowego spowodowanego bliską lokalizacją autostrad A4 i A1. <p>2. <u>Bezpieczeństwo:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Brak kompleksowej regulacji koryta rzeki Bierawki. <p>3. <u>Finanse:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Brak środków wewnętrznych na inwestycje infrastrukturalne.

Strategia Gminy Pilchowice

V. CELE STRATEGICZNE

Cele	Zawartość celu	Mierniki celów
Gmina rozwijająca się - przyjazna dla mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie partycypacji w życiu i rozwoju gminy wszystkim grupom społecznym - aktywność społeczna mieszkańców - ograniczanie patologii i marginalizacji - aktywizacja starszego pokolenia do działań prospołecznych w gminie - bezpieczeństwo publiczne - realizacja programów zapobiegających wykluczeniu społecznemu - stała współpraca z podmiotami zewnętrznymi, w tym przede wszystkim z policją na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców - realizacji wspólnych projektów - usuwanie barier dla osób starszych i niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba mieszkańców gminy - poziom bezrobocia w gminie (przede wszystkich wśród ludzi młodych) - liczba mieszkańców zaangażowanych w realizację projektów gminnych (w tym starsze pokolenie) - liczba osób działających w organizacjach pozarządowych na terenie gminy - liczba działek mieszkaniowych przygotowanych przez gminę - liczba osób uczestniczących w programach zapobiegających wykluczeniu społecznemu w gminie - jakość obsługi w urzędzie - uzyskiwane certyfikaty, nagrody, poziom zadowolenia klientów zewnętrznych - liczba pozwoleń na budowę w gminie - liczba osób (w tym długotrwale) korzystających z pomocy socjalnej - poczucie bezpieczeństwa mieszkańców - liczba (odsetek) mieszkańców czujących się bezpiecznie - poziom przestępczości w gminie - liczba projektów/zadań realizowanych we współpracy z podmiotami zewnętrznymi (w tym policją) - liczba obiektów użyteczności publicznej bez barier architektonicznych - frekwencja wyborcza, przede wszystkim w wyborach samorządowych.
Atrakcyjność gminy dla rozwoju dalszych inwestycji oraz lokalizacji nowych inwestycji	<ul style="list-style-type: none"> - zindywidualizowana o wysokiej jakości obsługa podmiotów gospodarczych - oferta terenów inwestycyjnych - przygotowane tereny dla budownictwa mieszkaniowego, usługowego i produkcyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba nowo powstałych firm w gminie - liczba mieszkańców gminy zatrudnionych w firmach działających w gminie (w tym nowo powstałych) - liczba działek inwestycyjnych przygotowanych przez gminę - wysokość wpływów z podatku od osób fizycznych i prawnych

Strategia Gminy Pilchowice

	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie przedsiębiorczych postaw wśród młodego pokolenia w ramach edukacji przedsiębiorczości. 	<ul style="list-style-type: none"> - wysokość wpływów z podatku od nieruchomości - liczba osób zatrudnionych w mikro, małych i średnich firmach w gminie - poziom zadowolenia podmiotów gospodarczych z obsługi w urzędzie - liczba miejsc (powierzchnie) do działalności handlowej w gminie (targowiska).
<p>Rozwijająca się w gminie turystyka weekendowa wykorzystująca walory kulturowe, sportowe i historyczne gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie ścieżek rowerowych do stworzenia szlaków przyrodniczo-historycznych - promocja produktów i tradycji lokalnych - utrzymywanie zasobów o wartości turystycznej i historycznej (zabytkowej) - stale wzrastająca liczba osób korzystająca z usług turystyki weekendowej - atrakcyjność gminy ze względu na szeroki wachlarz imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych - rozszerzenie działalności kulturalnej i sportowej – bogata oferta spędzania czasu dla dzieci i młodzieży i ich rodziców oraz seniorów, imprezy kulturalne i zawody sportowe, - internetowy punkt informacji turystycznej - rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba powstałych szlaków przyrodniczo-turystycznych - liczba uczestników w imprezach kulturalnych, sportowych i rozrywkowych na terenie gminy - liczba imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy - stan infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej na terenie gminy – liczba zbudowanych lub zmodernizowanych obiektów kulturalnych, sportowych i oświatowych w gminie - liczba miejsc noclegowych w gminie - liczba punktów gastronomicznych w gminie - nakłady na utrzymanie i rozwój ścieżek rowerowych w gminie - liczba użytkowników korzystających z internetowego punktu informacji turystycznej - liczba osób korzystających ze strony internetowej gminy.

Strategia Gminy Pilchowice

<p>Wysoka atrakcyjność przestrzeni publicznych w gminie pod względem ładu, estetyki</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona przyrody m.in. poprzez utrzymanie zakazów osadniczych w planie zagospodarowania przestrzennego w miejscach o walorach przyrodniczych - stworzenie reprezentacyjnej przestrzeni architektonicznej w centrum Pilchowic – atrakcyjne centrum gminne - utrzymanie i promocja zabytków (w tym sakralnych) - powiększanie o zagospodarowywania terenów zieleni komunalnej - zieleni urządzona - bieżące remonty obiektów i budynków użyteczności publicznej - systematyczne odnawianie estetyczne terenów reprezentacyjnych sołectw. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba obiektów użyteczności publicznej zmodernizowanych lub wybudowanych - liczba powierzchni zielonych urządzonych oraz terenów rekreacyjnych w gminie - liczba odrestaurowanych i zrewitalizowanych obiektów zabytkowych - nakłady na bieżące utrzymanie obiektów i budynków użyteczności publicznej.
<p>Ekorozwój gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost znaczenia odnawialnych źródeł energii (energii słonecznej) w produkcji energii cieplnej i elektrycznej w gminie przy wsparciu środków zewnętrznych - ekologiczna świadomość mieszkańców gminy - dostarczanie możliwości finansowych i technicznych realizacji projektów proekologicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba obiektów użyteczności publicznych korzystających z odnawialnych źródeł energii - liczba mieszkańców gminy korzystających z odnawialnych źródeł energii - liczba podmiotów gospodarczych korzystających z odnawialnych źródeł energii - liczba projektów proekologicznych realizowanych przez gminę - ilość odpadów segregowanych w odpadach ogółem.
<p>Gmina o dobrej infrastrukturze drogowej i dla pieszych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stały wzrost wydatków inwestycyjnych na infrastrukturę drogową oraz dla pieszych - rozwój komunikacji ponadgminnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba km dróg zmodernizowanych i wybudowanych na terenie gminy - liczba metrów chodników lub utwardzonych poboczy w gminie - liczba wypadków drogowych (w tym z udziałem pieszych) w gminie - liczba wybudowanych parkingów

Strategia Gminy Pilchowice

		i miejsc przesiadkowych (przystankowych).
Gmina o dobrze rozbudowanej i utrzymanej infrastrukturze technicznej	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja rozbudowy sieci kanalizacyjnej przez PPK Sp. z o.o. - dobry stan infrastruktury do uzdatniania wody pitnej - dobry stan techniczny oczyszczalni ścieków. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba km sieci kanalizacyjnej w gminie - liczba zmodernizowanych urządzeń oraz obiektów infrastruktury uzdatniania wody pitnej i oczyszczalni ścieków.
Gmina inspirująca i realizująca współpracę lokalną, ponadlokalną i ponadnarodową	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie i inicjowanie projektów lokalnych, ponadlokalnych, współpracy z gminami zagranicznymi - wspierania i inicjowanie współpracy lokalnej w ramach projektów (także z wykorzystaniem środków zewnętrznych). 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i wartości projektów realizowanych przez gminę w kooperacji z innymi samorządami polskimi i zagranicznymi - liczba partnerów w projektach.
Gmina o optymalnej sieci jednostek oświatowych z wysokim poziomem edukacji	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie rozwoju edukacji i opieki dzieci od 1 do 3 lat – kluby dziecięce - udoskonalanie procesów dydaktycznych na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjalnej poprzez połączenie teorii z praktyką - wzmacnianie postaw obywatelskich wśród nauczycieli i uczniów - optymalne programowanie kierunków doskonalenia zawodowego nauczycieli - podwyższanie standardów jakościowych w szkolnictwie gminnym - rozwijanie współpracy oświaty z instytucjami i podmiotami gospodarczymi - doskonalenie systemu zajęć pozalekcyjnych i świetlicowych - racjonalizowanie sieci szkół/przedszkoli zgodnie z potrzebami lokalnymi oraz możliwościami budżetowymi gminy - upowszechnianie przedszkolnej oferty edukacyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba klubów dziecięcych w gminie - liczba realizowanych projektów edukacyjnych - liczba inicjatyw współpracy szkół z podmiotami gospodarczymi - liczba dzieci w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach - wyniki kształcenia w szkołach - pozycja rankingowa gminnych szkół podstawowych i gimnazjum w zakresie wyników sprawdzianów oraz egzaminów gimnazjalnych w województwie śląskim - liczba dzieci korzystających z bogatej oferty szkolnych zajęć, w tym nielekcyjnych.

VI. ZARZĄDZANIE STRATEGICZNE

1. Proces realizacji strategii gminnej

Cały proces realizacji strategii gminnej składa się z trzech podstawowych etapów:

- stworzenie strategii (dokument strategiczno-planistyczny);
- wdrażanie strategii;
- monitoring realizacji strategii.

W związku z utworzeniem dokumentu strategicznego zakończono pierwszy etap procesu.

Kolejnym etapem będzie wdrożenie strategii, które będzie polegać na:

- przygotowaniu i wdrożeniu wieloletniego programu inwestycyjno-rozwojowego zgodnie z celami strategicznymi;
- stworzenie warunków organizacyjnych do realizacji strategii.

Monitoring strategii będzie podstawą do korygowania strategii. Monitoring powinien być realizowany w dwóch ujęciach:

- monitoring realizacji strategii oparty na miernikach przyporządkowanych celom strategicznym;
- monitoring uwarunkowań realizacji strategii oparty na wykonanej analizie SWOT.

System monitoringu w oparciu o zaproponowane w strategii mierniki realizacji celów powinien objąć:

- coroczne ustalanie poziomu osiągania mierników realizacji celów strategicznych (propozycja referatu właściwego ds. strategii, przekazanie do Wójta Gminy, zgłoszenie przez Wójta Gminy Radzie Gminy standardów realizacji strategii na kolejny rok);
- określenie procedury pomiaru wykonania (referat właściwy ds. strategii w porozumieniu z referatami UG);
- porównywanie efektów z ustalonymi standardami (referat właściwy ds. strategii);
- diagnozowanie przyczyn ewentualnych odchyień (referat właściwy ds. strategii);
- podejmowanie działań korygujących w odniesieniu do programu inwestycyjno-rozwojowego i działań, systemu wdrażania, treści strategii (propozycje referatu właściwego ds. strategii zgłaszane do Wójta Gminy).

Strategia Gminy Pilchowice

Etap drugi i trzeci realizacji strategii wymagają zarządzania strategicznego poprzez podmioty zobligowane do realizacji strategii do 2020 roku.

Wśród najważniejszych podmiotów, które będą mieć istotny wpływ na skuteczność realizacji strategii należy wymienić:

- władze samorządowe;
- urzędnicy gminni;
- aktywne lokalne środowiska społeczne;
- podmioty gospodarcze.

2. Podmioty odpowiedzialne za realizację strategii i ich zadania

Podstawowymi podmiotami realizującymi strategię (odpowiedzialnymi za jej wdrożenie oraz osiągnięcie celów strategicznych) są:

- a) Rada Gminy: nadzorowanie realizacji strategii,
- b) Wójt Gminy:
 - odpowiedzialność za wykonanie założeń strategicznych;
 - przedstawianie Radzie Gminy propozycji weryfikacji i aktualizacji strategii;
 - nadzór nad bieżącą realizacją strategii poprzez analizy i wnioski referatu właściwego ds. strategii;
 - podejmowanie czynności, zmierzających do zapewnienia środków finansowych na przyjęte do realizacji działania oraz pozyskiwanie pozabudżetowych źródeł finansowania, np. funduszy z programów unijnych, wkładu własnego inwestorów zewnętrznych;
 - nawiązywanie współpracy z partnerami w realizacji działań wymagających zaangażowania innych podmiotów, m.in.: organów samorządowych, innych gmin lub powiatów, samorządu województwa, instytucji naukowych i państwowych, instytucji administracji publicznej, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców;
 - podejmowanie decyzji o podjęciu prac nad aktualizacją strategii w oparciu o wnioski referatów urzędu gminy, jednostek organizacyjnych gminy, wyniki analizy stanu gminy i podsumowania realizacji strategii przedstawiane przez referat właściwy ds. rozwoju strategicznego.
- c) Referat właściwy ds. strategii:
 - monitorowanie realizacji strategii oraz przeprowadzanie ewaluacji osiągniętych celów strategicznych – oparte na miernikach przyporządkowanych celom strategicznym;

Strategia Gminy Pilchowice

- coroczne proponowanie poziomu osiągnięcia mierników realizacji celów strategicznych,
- porównywanie efektów z ustalonymi standardami;
- diagnozowanie przyczyn ewentualnych odchyleń;
- projektowanie propozycji działań korygujących;
- zbieranie wniosków dotyczących modyfikacji strategii;
- coroczne przedkładanie Wójtowi Gminy sprawozdań z realizacji działań strategicznych;
- przedkładanie co cztery lata Wójtowi Gminy raportu o wykonaniu celów strategicznych;
- przekazywanie Wójtowi Gminy wniosków dotyczących modyfikacji strategii;
- promowanie treści strategii, w tym zamieszczanie informacji o strategii i jej modyfikacji na stronie internetowej urzędu gminy;
- przeprowadzanie dla pracowników urzędu szkoleń i spotkań informacyjnych na temat treści strategii, jej wdrażania.

d) Referaty Urzędu Gminy:

- dostarczanie informacji do monitoringu wraz z analizą przyczynowo-skutkową wyników wdrażania strategii;
- tworzenie propozycji działań do realizacji celów strategicznych;
- opiniowanie wniosków w zakresie modyfikacji strategii;
- bezpośrednia realizacja działań przypisanych zadaniom danego referatu w ramach realizacji celów strategicznych.

3. Miejsce Strategii „Gmina Pilchowice 2020” w dokumentacji strategicznej gminy

Strategia „Gmina Pilchowice 2020” jest dokumentem o najwyższym stopniu ogólności, który wyznacza kierunki działania oraz otwiera płaszczyznę planowania i programowania o charakterze szczegółowym. Stanowi podstawę do planowania strategicznego o znaczeniu funkcjonalno-terenowym.

Stąd dokument ten musi być spójny i synergicznie powiązany z innymi dokumentami planistycznymi gminy, tj. m.in.:

- Wieloletnią Prognozą Finansową;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Tym samym wszystkie dokumenty strategiczno-planistyczne w gminie muszą być zgodne ze Strategią „Gmina Pilchowice 2020”. Powyższa kwestia odnosi się również do planowania

Strategia Gminy Pilchowice

budżetowego w perspektywie rocznej. Sprawdzanie zgodności opracowywanych lokalnych dokumentów planistycznych, strategicznych lub koncepcyjnych będzie należało do referatów w Urzędzie Gminy Pilchowice, natomiast ostateczną opinię co do zgodności ze Strategią „Gmina Pilchowice 2020” będzie wystawiał referat właściwy ds. strategii.

Podstawą do ścisłej korelacji pomiędzy Strategią „Gmina Pilchowice 2020” a innymi dokumentami strategiczno-planistycznymi będzie bieżący monitoring (bieżące korekty i aktualizacje), przeprowadzanie planowych aktualizacji, przeglądów, ocen.

4. Przeglądy realizacji strategii gminnej

Realizacja strategii gminnej wymaga nie tylko bieżącego nadzoru jej wdrażania, ale również oceny i rekapitulacji działań w określonych interwałach czasowych. Stąd niezbędne będą przeglądy Wójta Gminy realizacji strategii gminnej, które poza charakterem ocennym realizacji założeń strategicznych, posłużą również podjęciu działań na rzecz długofalowej aktualności strategii oraz przygotowaniu do nowego okresu programowania budżetowego w UE.

Harmonogram przeglądów:

Koniec 2015 r. – ocena strategii i jej wdrażania

Początek 2018 r. - ocena strategii i jej wdrażania

Koniec 2018 r. – rozpoczęcie prac nad nową strategią.

5. Działania informacyjne i promocyjne

Realizacja działań informacyjno-promocyjnych w okresie obowiązywania założeń strategicznych Strategii „Gmina Pilchowice 2020” będzie przypisana do zadań referatu właściwego ds. strategii i będzie obejmować następujące kwestie:

- promocja medialna i w formie konsultacji społecznych wdrażania strategii;
- informowanie o efektach wdrażania strategii;
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację działań umożliwiających realizację celów strategicznych;
- pozyskiwanie kolejnych podmiotów dla wdrażania i realizacji strategii;
- budowanie pozycji gminy w otoczeniu lokalnym;
- tworzenie skutecznych kanałów i narzędzi komunikacji ze społecznością lokalną w zakresie wdrażania i realizacji strategii.

Strategia Gminy Pilchowice

ZAŁĄCZNIK NR 1 – KORELACJA CELÓW STRATEGICZNYCH GMINY PILCHOWICE Z CELAMI STRATEGICZNYMI WÓJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Cele strategiczne Gminy Pilchowice	Cele strategiczne Województwa Śląskiego wg. Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”
Gmina rozwijająca się - przyjazna dla mieszkańców	Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie
Atrakcyjność gminy dla rozwoju dalszych inwestycji oraz lokalizacji nowych inwestycji	Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność
Rozwijająca się w gminie turystyka weekendowa wykorzystująca walory kulturowe, sportowe i historyczne gminy	Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie
Wysoka atrakcyjność przestrzeni publicznych w gminie pod względem ładu, estetyki	Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni
Ekorozwój gminy	Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni
Gmina o dobrej infrastrukturze drogowej i dla pieszych	Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni
Gmina o dobrze rozbudowanej i utrzymanej infrastrukturze technicznej	Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni
Gmina inspirująca i realizująca współpracę lokalną, ponadlokalną i ponadnarodową	Województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy
Gmina o optymalnej sieci jednostek oświatowych z wysokim poziomem edukacji	Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie

Strategia Gminy Pilchowice

ZAŁĄCZNIK NR 2 – KORELACJA CELÓW STRATEGICZNYCH GMINY PILCHOWICE Z CELAMI STRATEGICZNYMI POWIATU GLIWICKIEGO

Cele strategiczne Gminy Pilchowice	Cele strategiczne Powiatu Gliwickiego wg. Strategii Rozwoju Powiatu Gliwickiego na lata 2005-2020
Gmina rozwijająca się - przyjazna dla mieszkańców	CS1.5. Wyzwalanie społecznej aktywności mieszkańców
	CS1.3. Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa
Atrakcyjność gminy dla rozwoju dalszych inwestycji oraz lokalizacji nowych inwestycji	CS3.1. Zrównoważony rozwój lokalnej przedsiębiorczości
Rozwijająca się w gminie turystyka weekendowa wykorzystująca walory kulturowe, sportowe i historyczne gminy	CS3.3. Bogata oferta turystyczna uwzględniająca potencjał kulturowo-historyczny i przyrodniczy powiatu
	CS1.4. Rozwój zróżnicowanej oferty kulturalnej
Wysoka atrakcyjność przestrzeni publicznych w gminie pod względem ładu, estetyki	CS2.3. Podwyższanie estetyki miejscowości
	CS3.5. Rewitalizacja miast i odnowa wsi
Ekorozwój gminy	CS3.4. Poprawa jakości elementów środowiska naturalnego
Gmina o dobrej infrastrukturze drogowej i dla pieszych	CS2.1. Rozwój infrastruktury komunalnej w gminach powiatu gliwickiego
Gmina o dobrze rozbudowanej i utrzymanej infrastrukturze technicznej	CS2.1. Rozwój infrastruktury komunalnej w gminach powiatu gliwickiego
Gmina inspirująca i realizująca współpracę lokalną, ponadlokalną i ponadnarodową	CS4.2. Wewnętrzne i zewnętrzne skomunikowanie powiatu usuwające bariery w dostępie do usług i miejsc pracy oraz otwierające powiat i jego mieszkańców na współpracę z otoczeniem (infrastruktura transportowa, transport publiczny, infrastruktura teleinformatyczna)
Gmina o optymalnej sieci jednostek oświatowych z wysokim poziomem edukacji	CS1.1. Wysokie, stale doskonalone kwalifikacje mieszkańców wspierające społeczny i gospodarczy rozwój powiatu poprzez edukację i poprawę infrastruktury edukacyjnej

Strategia Gminy Pilchowice

ZALĄCZNIK NR 3 – Lider procesu planowania strategicznego, Zespół Projektowy ds. opracowania Strategii „Gmina Pilchowice 2020” oraz osoby współdziałające z zespołem projektowym

Lider procesu planowania strategicznego

Lp.	Nazwisko i imię	Reprezentowana instytucja
1.	Joanna Kołoczek-Wybierek	Wójt Gminy Pilchowice

Zespół Projektowy ds. opracowania Strategii „Gmina Pilchowice 2020”

Lp.	Nazwisko i imię	Reprezentowana instytucja
1.	Józefa Margiciok	Radna Gminy Pilchowice
2.	Rajnard Dyrszka	Radny Gminy Pilchowice
3.	Walter Kowol	Radny Gminy Pilchowice
4.	Piotr Ciupke	Radny Gminy Pilchowice
5.	Dagmara Dzida	Sekretarz Gminy Pilchowice
6.	Barbara Maksymowicz	Skarbnik Gminy Pilchowice
7.	Irena Bomba	Kierownik Referatu Finansowo-Budżetowego UG Pilchowice
8.	Beata Szczepanek	Referat Podatków i Opłat UG Pilchowice
9.	Karina Szoltysik	Kierownik Referatu Inwestycji i Rozwoju Gospodarczego UG Pilchowice
10.	Irena Pawliczek	Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego
11.	Marek Zawadzki	Kierownik Referatu Planowania Przestrzennego, Gospodarki Nieruchomościami i Ochrony Środowiska UG Pilchowice
12.	Wiesław Nowakowski	Kierownik Referatu Organizacyjnego i Spraw Obywatelskich UG Pilchowice
13.	Marcin Piątek	Kierownik Referatu Kontroli UG Pilchowice

Osoby współdziałające z zespołem projektowym

Lp.	Nazwisko i imię	Reprezentowana instytucja
1.	Maria Wymysło	Pracownik Referatu Planowania Przestrzennego, Gospodarki Nieruchomościami i Ochrony Środowiska UG Pilchowice
2.	Ewa Boryczka	Ekspert w zakresie zarządzania strategicznego w jednostkach samorządu terytorialnego, pracownik Uniwersytetu Łódzkiego – (zakres wsparcia: opieka merytoryczna nad diagnozą gminy)

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY PILCHOWICE 83

Andrzej Ogórek